

Cseppkő Óvoda Pedagógiai Program

2020.11.03

Bevezetés.....	3
Adatok.....	4
Helyzetelemzés	5
Gyermekkép, óvodakép	7
Óvodánk nevelési alapelvei.....	9
Anyanyelvi nevelés	26
Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	30
Napirend.....	30
Heti rend.....	31
Tevékenységek bontása életkor szerint.....	32
Tervezés:.....	33
Az óvoda kapcsolatai	35
Az óvoda és a család:	35
Az óvodai élet tevékenységformái	39
Madárbarát kert.....	54
Matematika tartalmú megismerés	54
Informatikai nevelés, IKT alkalmazás.....	65
Tehetségazonosítás, tehetséggondozás.....	69
Mérés, értékelés, ellenőrzés rendszere.....	71
Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	75
A gyermeki jogok védelme:.....	76
Ünnepek, hagyományok	78
Inklúzió, integráció	82
Felhasznált Irodalom	92
Legimitációs záradék	93
Érvényességi rendelkezés.....	94

Bevezetés

Magyarországon a gyermekek helyzetét közvetetten javító intézkedések mellett a kormány fontosnak tartja azokat a kezdeményezéseket, amelyek közvetlenül a gyermekeknek kínálnak lehetőségeket. A gyermekeknek szükségük van a felnőttek gondoskodó szeretetére, törődésére, az együttes élményekre, valamint a fejlődésüket, szociális, érzelmi és megismerő tanulásukat segítő játékra és játszási lehetőségekre.

Különösen szükségük van erre azoknak a gyerekeknek, akiknek nehezebb életet szánt a sors: a sérült, a hátrányos helyzetű, a kisebbségi, a nehéz körülmények között, szeretetlen családi környezetben élő gyermekeknek.

Óvodánk nevelőtestülete kiemelt feladatának tekinti a valódi integráció megvalósulását a gyermekközpontú szemlélet inkluzív gondolkodással történő beépítését a mindennapi életbe.

2013 januártól Fővárosi fenntartású intézményként működünk, nincs meghatározott körzetünk, bárholnán várunk sok szeretettel gyerekeket.

Feladatunk, hogy óvodásainknak EU - komform oktatással szilárd alpműveltséget, biztos alapkészségeket nyújtsunk, biztosítva számukra a képességeiknek megfelelő iskolai oktatás megtalálását.

Valljuk, hogy minden gyermek egyszeri és megismételhetetlen személyiség, ezért tiszteletet érdemel, joga van megkapni mindazt, ami a fejlődéséhez szükséges.

Nyitottak vagyunk a különböző adottságokkal, készségekkel, képességekkel rendelkező gyerekek fogadására.

Hisszük, hogy a gyermekbarát, családi légkör óvodásaink képességeinek kibontakoztatását, személyiségük fejlődését segíti.

Mindezeket jól felkészült, igényes, megújulásra képes, nagyfokú empátiával rendelkező munkatársakkal szeretnénk megvalósítani. Pedagógusaink igényesek szakmai munkájukra és nyitottak az új befogadására.

Adatok

Intézmény neve: Fővárosi Önkormányzat Cseppkő Óvoda

Fenntartó: Budapest Főváros Önkormányzata

1052 Bp. Városház u. 9.-11.

OM azonosító: 034244

Intézmény címe: 1025 Budapest Cseppkő u. 74.

Elérhetőségek: tel.: 06-70-624-6207

www.cseppkoovi.hu;

kovesdy.katalin@cseppovi.hu

Intézményvezető: Kövesdy Katalin

Helyzetelemzés

A Cseppkő utcai Gyermekotthon 1964-ben nyitotta meg kapuit a II. Kerületben, a Rózsadomb tetején. Ez volt akkoriban az első gyermekotthoni célra épült, pedagógiai szempontokat is figyelembe vevő modern épületegyüttes, amely egy főépületből és nyolc pavilonból áll.

Az évek során sokat változott az intézmény külső és belső képe. Az épületek körül szépen gondozott park alakult ki, a környező utcák üres telkeit beépítették. A gyermekotthon területén botanikus kertet alakítottak ki, ahol gyerekek folyamatosan ismerkedhetnek itt lakó madarakkal, a növények életmódjával, fejlődésével, gyönyörködhetnek szépséges virágaikban.

A Cseppkő Óvoda a Cseppkő Gyermekotthoni Központ főépületében helyezkedik el, az otthontól teljesen független, önálló intézményként működő, Fővárosi fenntartású intézmény 2012. december 30.-ától.

Az óvoda jelenleg 72 férőhellyel, kis létszámú, integráló csoportokkal várja a gyerekeket. A gyermekek oktatása, nevelése négy csoportban történik.

A csoportok szervezése, és a szakember ellátottság optimális feltételeket biztosít arra, hogy óvodásaink életkori sajátosságainak, egyéni fejlődési ütemének leginkább megfelelő oktatásban, nevelésben részesüljenek.

Óvodánk személyi feltételei

Óvodánkban jelenleg négy csoport működik. Minden óvodai csoportban két óvodapedagógus dolgozik. A rendszeres szakmai fejlődést a szakirányú tanfolyamok, a posztgraduális képzések, és a szakmai továbbképzések biztosítják.

Ezen kívül az egymás munkáját segítő, rendszeres megbeszélés a gyógypedagógusainkkal, a ház-on belüli és a kerületi bemutatókon való részvétel is biztosítja a felkészült igényes szakmai munkát.

A nevelő-oktató munkát két fő gyógypedagógus, egy fő logopédus, egy fő pszichológus, négy fő dajka, 1 fő pedagógiai asszisztens, egy fő gyógypedagógiai asszisztens segíti.

A gyógypedagógusok az Integrációs munkaközösség keretein belül segítik a szakmai munka fejlődését.

Ezen kívül színesíti és segíti a mindennapi életünket a különböző oktatási intézményekből érkező, és nálunk szakmai gyakorlatot végző hallgatók munkája.

Óvodánk tárgyi feltételei

Óvodánk a gyermekotthon területén helyezkedik el. Környezetükben nagy fákkal, bokrokkal és virágokkal. Az óvoda épületében a következő helységek biztosítottak:

- 4 csoportszoba
- Nevelői szoba
- Fejlesztő szoba
- Tornaszoba
- ~~Pszichológusi szoba~~
- „Nyugi” szoba, aromaterápiás és szenzoros szoba

A felnőtt dolgozók munkakörülményei megfelelőek. Az óvoda komfortja, belső esztétikája, folyamatos karbantartása jó feltételeket teremt az itt folyó nevelő oktató munkához.

Óvodánkban biztosítva van az alapkészletű játékkálmány, a szakmai eszközök, és a speciális szakmai eszközök. Eszközellátottságunkra jellemző, hogy minden tevékenységhez az alapellátást biztosított, és megfelel a 20/2012 EMMI rendeletben foglaltaknak.

Gyermekekép, óvodakép

Gyermekekép

Óvodai nevelő-oktató munkánk gyermekközpontú, mindenki számára egyforma, szeretetteljes befogadó légkört biztosít, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. Következetes fejlesztéssel lépésről – lépésre juttatjuk el a gyermeket a következő szintre. A gyermekek egyéni képességeik fejlődésével elindulnak az autonóm személyiségfejlődés útján, ezáltal megalapozzuk az egymásért felelősséget érző és vállaló, a munkát tisztelő, megbecsülő, szerető emberré formálódást. Feladatunknak tekintjük, hogy önállóan gondolkodó, minden iránt érdeklődő gyermekeket neveljünk.

Óvodakép

Feladatunk olyan pedagógiai környezet létrehozása, és fenntartása, ahol a befogadó attitűd természetessé válik, az óvodapedagógus, a nevelő-oktatómunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt.

A befogadó köznevelési rendszer kialakításához való aktív hozzájárulásunk része a multikulturális és interkulturális szemléletmód és nevelési gyakorlat kialakítása.

Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy egyediségéhez optimálisan illeszkedő pedagógiai rendszerben, és környezetben nevelkedjen, ez a gyermekek oldaláról szükséglet, a felnőttek számára kötelesség.

Ennek megfelelően elengedhetetlenül fontosnak tartjuk, hogy az óvodánk:

- Otthonos, derűs legyen - a gyermekeket érzelmi biztonságot és szeretetteljes kapcsolatot biztosító, segítő, toleráns, a különbözőséget elfogadó környezet vegye körül.
- Munkatársainkat gyermekszerető, az életkori és egyéni sajátosságokat maximálisan figyelembe vevő nevelői attitűd jellemezze
- Őszinte, befogadó legyen

- *Nyitott és rugalmas rendszert biztosítson a gyermekek fejlődéséhez*
- *Tárgyi és személyi környezet biztosításával mintát adjon a környezettudatos magatartás megalapozásához*
- *Biztosítsa az egyéni ütemben történő fejlődést*
- *Támogassa a nemzeti, etnikai és a migráns kisebbségek önazonosságát, a multikulturális integrációt, és az identitást együtt*

Nevelésünk a gyermek lelki, testi, szellemi nevelésére irányul. Ebben a hármas egységben képzelhető el a teljes személyiségre való odafigyelés. Különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyermekek integrációjának megvalósítási feltétele a teljes ráhangolódás igényeikre, és a megfelelő szabályok ésszerű felállítása. Az együttnevelkedés elősegíti és fejleszti a toleranciát a gyermekek és felnőttek kapcsolatában egyaránt.

Óvodánk nevelési alapelvei

- *Meleg, szeretetteljes, a gyermek egyéni igényeit szem előtt tartó nevelés.*
- *Az életkori sajátosságok figyelembe vétele.*
- *Az életkornak megfelelő szocializáció, szociális kompetenciák fejlesztése.*
- *A gyermeki személyiség elfogadása, tiszteletben tartása.*
- *A gyermek szeretete és megbecsülése.*
- *A gyermekek személyiségének alapos megismerése, fejlődésének folyamatos figyelemmel kísérése, képességeinek kibontakoztatása.*
- *Minden gyermek számára azonos jogot biztosítani az óvodai neveléshez-oktatáshoz, testi, lelki szempontból egyaránt.*
- *Gyermekevédelmi feladatok teljesítése.*
- *A különbözőségek elfogadása.*
- *Nagyfokú tolerancia.*
- *Az egyenlő hozzáférés biztosítása.*
- *Környezettudatos magatartás megalapozása.*

Óvodánk nevelési céljai

- *A gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztése, az egyéni képességek figyelembe vételével.*
- *Az eltérő fejlődési ütem figyelembe vétele.*
- *Az érzelmi biztonság megalapozása.*
- *A pozitív érzellemmel telített vidám, derűs légkör biztosítása.*
- *Az egészség megóvása, az egészséges életvitel kialakítása.*
- *Az integráció biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermekek számára.*
- *A testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítása.*
- *Biztosítani azokat a nevelői hatásokat, nevelői módszereket, tárgyi feltételeket, amelyek az óvodáskor végére az egyén számára a legmegfelelőbb fejlettségi szintet eredményezik.*

Az óvodai nevelés feladatai

- *Az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.*

Ezen belül:

Az egészséges életmód alakítása.

Az érzelmi, erkölcsi és életorientált közösségi nevelés

Az anyanyelvi,- értelmi fejlesztés és nevelés

Az egészséges életmód kialakítása

Az Egészségügyi Világszervezet definíciója az egészség fogalmára:

„Az egészség a testi (fizikai), a szellemi (pszichikus) és a társas-társadalmi (szociális) jólét állapota, nem csupán a betegség és nyomorékság hiánya.”

Az egészséges életmódra nevelés átszövi az óvodai életet. Az óvaskorban kialakított készségek, képességek az egészségtudatos életmóddal összefüggésben a felnőttkori egészségi életvitelt alapozzák meg.

Az egészséges életmódra nevelés az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban (melyet az erőteljes testi fejlődés jellemez) személyes példamutatással, utánzásokon alapuló tanulással valósítható meg a leghatékonyabban. Ezért kiemelt feladatunk a felnőttek képzése az egészségtudatos gondolkodás gyakorlati megvalósítása, a megfelelő példamutató magatartás erősítése.

Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Intézményünk különleges lehetősége, hogy rendelkezik aromaterápiás, szenzoros érzékelést segítő szobával. Az aromaterápia jó hatással van az immunrendszer erősítésére, az idegrendszer megnyugtató hatására, a szervezet öngyógyító folyamatának elősegítésére.

Az egészséges életmódra nevelés alapelvei óvodánkba:

- *a speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki nevelési feladatok ellátása szükség esetén a megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve,*
- *megfelelő pedagógiai környezet kialakítása,*
- *környezettudatos magatartás megalapozása,*
- *szociális kompetenciák fejlődésének támogatása*

Alapelveinkhez kapcsolódó feladataink:

- *Az élet tiszteletét, védelmét, a testi-lelki egészség megőrzését alapvető értéként kezelő életvitel, attitűd, szokásrendszer megalapozása a csoport szokás-szabályrendszerének alakításával*
- *A gyermekek testi-lelki-szociális egészségének védelme, és az aktív alkalmazkodás inspirálása személyes példamutatással*
- *Az egészséges életritmus kialakítása a napirend kialakításával*
 - Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;*
 - *a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;*
- *Az egészséges, biztonságos környezet biztosítása, megfelelő tárgyi feltételekkel - Speciális prevenció és korrekció testi nevelési feladatok ellátása.*

- A gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásának fejlesztése, a testi képességek fejlesztése, egészségének védelmi, edzése, óvása, megőrzése

- Szükség szerint kineziotape alkalmazása korrekció, fájdalomcsillapítás esetén

Gondozómunkánk meghatározó elemei:

- az egészséges táplálkozás,
- a mozgásigény kielégítése, a testi - lelki képességek fejlesztése,
- az igényes testápolás, öltözködés,
- az egyénileg szükséges pihenés, alvás személyi, tárgyi feltételeinek megteremtése.
- az egészség óvása, megőrzése, betegségek megelőzése, balesetmegelőzés - mentálhigiéné kialakítása

Levegőzés, mozgás:

A gyermekek mozgásigényének kielégítése érdekében a nap folyamán szabad és szervezett formában is teremtünk mozgásos alkalmakat mind az épületen belül, mind a szabad levegőn. Kiaknázva az eszközfelszereltségünket a Cseppmozgóban egyéni és mikro csoportos tevékenységet szervezünk.

Nagy figyelmet fordítunk a harmonikus mozgásfejlesztésre. Fokozatosan építjük fel a fejlesztési feladatokat (nagymozgások, testséma kialakítása, tér és környezet hatásai, test a térben, finommozgások fejlesztése, szem-kéz, szem-láb koordináció, laterális mozgások stb.).

Télen is biztosítjuk a napi levegőzést. Ésszerűen használjuk ki a környezet adta lehetőségeket sétákkal, kirándulásokkal.

A testápolás:

Nagy hangsúly fektetünk a higiénias szabályok betartására, pl. környezet tisztántartása, portalanítás, fertőtlenítés, időjárásnak megfelelő, réteges öltözködés. Külön figyelünk arra, hogy az alapbetegséggel élő gyermekek (asztma, cukorbetegség, allergia stb.), megkapják a megfelelő ellátást. Tapintattal kezeljük az ürítési nehézségek megnyilvánulását

Fogászati szűrést biztosítunk.

Szokásainak gyakorlásával a gyermekek tisztaság igényét fejlesztjük, egyben egészségvédelmüket biztosítjuk. A testápolási teendők során tanítjuk, gyakoroltatjuk a higiénés wc - használatot, a kéz-, arcmosást, fogápolást, fésülködést, a helyes orrfújás technikájának gyakorlása. A gyermekeket szükségleteik jelzésére, és azok egészséges kielégítésére szoktatjuk.

Az öltözködés önállóságának fejlesztését segítjük a sorrendiség és a szükséges technikák gyakorlásával. Önmaguk és környezetük rendjének, esztétikájának megtartására ösztönzünk, szoktatunk.

Egészséges táplálkozás

A gyermekkorban kialakult táplálkozási szokások befolyásolják az egész életünk során tanúsított étkezési magatartásainkat.

Az óvodai napirendbe 4 étkezést építünk be, tízórait, gyümölcsfogyasztást, ebédet és uzsonnát, mely étkezések élelmezési megfeleléséért a szerződésben álló közétkeztetési cég felel.

Az óvodában a kulturált étkezési szokások kialakítása a feladatuk. Támogatjuk az ételek, ízek bátor megkóstolását, a helyes rágás elsajátítását, a megfelelő folyadékfogyasztás szokásának kialakítását.

Különösen nagy figyelmet szentelünk a kulturált, igényes környezet megteremtésére, hogy az étkezés is nyugodt, kiegyensúlyozott körülmények között valósuljon meg.

Pihenés:

Biztosítjuk az alvás nyugodt feltételeit /megfelelő fekvőhely, megfelelő levegő, csendes környezet/ Igyekszünk a pihenőidőt kellemessé, otthonossá tenni. Figyelembe vesszük az egyén alvásigényét. Az elcsendesedést, ráhangolódást, minden nap mesével segítjük.

Szükség szerint biztosítjuk gyermekeknek saját alvós játék, cumi, takaró, párna behozatalát, hogy minél nyugodtabbak lehessenek.

A nagycsoportos és ismétlő nagycsoportos gyermekek pihenését hangosmese hallgatásával segítjük.

Az eltérő fejlődésű gyermekek számára szükség szerint biztosítunk súlyozott takarót a nyugodt pihenés segítésére.

A biztonságos életvezetés

A biztonságos életvezetési program akkor járul hozzá az emberek életminőségének javulásához, ha a közös célok megvalósítása érdekében összekapcsolódnak a különböző programokban (Nemzeti Drogstratégia, alkohol elleni stratégia, Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia, a szegregációt fékező kormányprogram, a roma népesség integrációját szolgáló társadalmi koordináció, a természetes és épített környezet védelmére kialakított kormánypolitika) megfogalmazott célok, feladatok.

A biztonságos életvezetés sokdimenziós, kiegyensúlyozott és jól tagolt megközelítést igényel, amelyben egyaránt fontos helye van a megelőzésnek, a nevelésnek, a kezelésnek, a kutatási, munkahelyi programoknak, a bűnüldözésnek és még számos más terület hozzájárulásának.

Életünk fontos területéhez tartozik, hogy mit és milyen mértékben tartunk fontosnak, és mi érdekel mélyen bennünket. Ez az amely összetart, és képessé tesz arra, hogy megfelelően viszonyuljunk az egészség másik öt összetevőjéhez.

-Az általános pszichológia az egyént olyan rendszernek tekinti, amely felfogja a külvilágból származó ingereket (a szenzoros rendszer segítségével), majd azokat a pszichés feldolgozáshoz vezeti, ahol a kognitív funkciók, az affektusok és az impulzusrendszer (reflexek, szokások, indítékok, motivációk) együttesen vezetnek el a döntésekhez, amelyek nyomán az egyén (a motoros rendszeren keresztül) viselkedésével hat vissza a környezetére.

A test és a lélek szoros kapcsolatán kívül, az érzelmi-motivációs és a viselkedéscselekvési elemnek az egymással való szoros kapcsolata is igen fontos.

A szociálpszichológia egyik fő felismerése, hogy az értékek, attitűdök szervező funkciójának meghatározó szerepe van a személyiség alakulásában. Az is alaptétel, hogy a szociális környezet befolyása nélkülözhetetlen a megismerésben: a személyiség világról és saját magáról alkotott képének kialakulásában. Értékeink, érzelmeink, motivációink, viselkedésünk visszatükrözése – amely az énkép részévé válva modifikálja az értékeket, normákat és a további cselekvéseinket – csakis társas kapcsolatok (kommunikáció) révén valósulhat meg.

A mai életszemlélet egy felgyorsult időélményt fogad el, és próbál megfelelni annak, ezen élmény okai lehetnek:

- *a technikai fejlődéssel járó információ robbanás, az ipari fejlődés negatív vonzata: a környezetszennyezés;*
- *a jobb táplálkozással, illetve az ingerekben gazdag, városias életmód következtében kialakult akceleráció jelensége (a korai szexuális és az elhúzódó, késői egzisztenciális érettség konfliktusaival);*
- *a világgazdaság fejlődésének trendje: a globalizálódás a velejáró kiegyensúlyozatlan függőségi viszonyokkal, versenykényszerrel és gazdasági egyenlőtlenségekkel (fejlett és fejlődő világrészek és országok kontrasztja, hazánkat tekintve a rendszerváltozással is összefüggő gazdasági átrendeződés, leszakadó rétegek és országrészek);*
- *a fogyasztói társadalommal együtt járó értékválság (a pénz és az élvezeti javak hajszolása miatti időhiány, ebből következően a kapcsolatok, a családi kötelékek meglazulása, a szolidaritás csökkenése, ennek folyamányaként az elmagányosodás, az agresszió és erőszak terjedése);*
- *a média révén mesterségesen „felgyorsított” ingerözön, és ehhez képest a való élet eseménytelensége, amely az időfelhasználás homogenizálódását hozza magával, hiszen a tévézés túlságosan időszakaszokra bontja a mindennapokat;*

A „felgyorsult idő” fenti jelenségei az embereket érő stresszhatások ugrásszerű növekedését okozza.

A stressz- és konfliktuskezelés célja az egyensúly helyreállítása. A túl sok konfliktus és túl erős stressz életvezetési zűrzavar és erőteljes szorongás forrása lehet, amelyet tartós fennállása esetén védekező mechanizmusok követnek. A személyiségünk torzulhat, ha a kockázatoktól való tartós félelmünk hatására elveszítjük az élet vezetéséhez szükséges „bátorságot”, kezdeményezőkézséget.

A túl kevés stressz és konfliktus viszont unalomhoz, fásultsághoz és szintén elégedetlenséghez vezethet. Tudatában kell lennünk, hogy a nekünk épp megfelelő mennyiségű konfliktusból és stresszből fakadhat a tettvágy (a szorongás facilitáló is lehet), ebből születik az innováció, a kreativitás, a jobb interperszonális kapcsolatok és a magasabb szintű teljesítmény.

Sikerélményünk által pedig fejlődik megküzdési stratégiánk, nő az önbizalmunk, önbecsülésünk is, ami további motivációt ad az újabb erőfeszítésekhez.

Az egészségfejlesztést az Ottawai Charta azon folyamatként határozza meg, amely „képesé teszi az embereket az egészségük feletti kontroll megszerzésére és egészségük fejlesztésére.”

/forrás: Terézvárosi Életvezetési Program/

A programmal segítjük a helyes lelki fejlődést, ami a biztonságos felnőtt életmód kialakulásához szükséges. A döntési helyzetekben történő eligazodás, a következmények felmérése, a felelősségvállalás gyakorlását a gondolkodásfejlesztő, stratégiai játékokkal segítjük.

Az életvezetési program megvalósítása folyamatos, az egészségnapok szervezésének alapja, az éves terv része. Az egészségnapokat kéthetente pénteken szervezzük.

Boldogságóra program

A Boldogság program egy olyan, óvodákban alkalmazható tudományos módszer, mely segítségével a gyermekek boldogabbak, kitartóbbak lesznek, a velük való közös munka is könnyebbé válik. A program fókuszában az áll, hogyan lehet a gyerekek negatív gondolkodásmódján változtatni, és optimista hozzáállást kialakítani.

A programban alkalmazott technikák a pozitív pszichológia módszereire épül, ami mind a gyermekek, mint a pedagógusok jólétével foglalkozik.

A cél, hogy a Boldogságórák derűs és élménygazdag feladatai, játéakai, valamint gyakorlatai fokról, fokra kibontakoztassák a derűt, és az életszeretetet. A gyermekek így a jövőben vetett hittel, bátrabban járják végig a felnőttiséghez vezető utat, valamint a boldogságra képes emberré válljanak.

Az eredmény: optimista, magabiztos és kitartó óvodások, akik megoldandó feladatként kezelik a mindennapi kihívásokat, észreveszik az élet szépségeit, az örömteli pillanatokat, és boldog, határozott énképpel rendelkező, iskolássá, majd felnőtté válnak.

A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, ami fokról fokra ismerteti meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit. Az egyes témakörök sorrendben:

- 1. Boldogságfokozó hála*
- 2. Optimizmus gyakorlása*
- 3. Kapcsolatok ápolása*
- 4. Boldogító jócselekedetek*
- 5. Célok kitűzése, elérése*
- 6. Megküzdési stratégiák*
- 7. Apró örömek élvezete*
- 8. Megbocsátás*
- 9. Testmozgás*
- 10. Fenntartható boldogság*

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- *önállóan használják a tisztálkodási eszközöket,*
- *váljanak belső igényekké az egészségügyi szokások,*
- *tudják eldönteni étkezésnél az igényelt ételmennyiséget, legyenek nyitottak az ételek, ízek kóstolására*
- *megfelelően, gyakorlattan használják az evőeszközöket,*
- *igényeljük a tiszta, kulturált terítéket,*
- *önállóan, kis segítséggel tudjanak öltözködni, egyéni szükségletüknek megfelelően, a hőmérséklettől függően jelezzék igényüket,*
- *igényeljük a tiszta, rendezett ruházatot, tudjanak cipőt fűzni, kötni,*
- *szívesen tartózkodjanak szabad levegőn, bátran használják a mozgásfejlesztő játékeszközöket,*
- *Alakuljon napi életritmusuk, legyen igényük a helyes napirendre*

Az érzelmi, az erkölcsi és az életorientált közösségi nevelés

Az énkép-önismeret-önértékelés fejlesztése az emberek természetes megnyilvánulásaira, és teljesítményére adott tényleges és pozitív megerősítésekkel mehet végbe.

Ennek eredményeként a gyerekek képesek felmérni saját helyzetüket, képesek az önálló helyzetmegoldásokra, így önérvényesítésük szociálisan elfogadható módon, teljesítményen keresztül történik.

Értékek, normák alakításakor alapvető, hogy a gyerekek megismerjék és gyakorolják a társas együttélés, önérvényesítés alapvető szabályait (egymásra figyelés, egymáshoz alkalmazkodás, egymás segítése).

A gyermek állandóan fejlődő személyiség, akinek életkoronként és évenként változó testi-lelki szükségletei vannak. Mindezek kielégítésében a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van.

Fontos, hogy az óvodában a gyermekek valamint az óvoda alkalmazottai közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

Az integrációban még hatékonyabban működik az az elv, hogy a gyermek magatartása érzelmi vezéreltségű. Az érzelmek dominanciája fokozottan megnyilvánul, ami elfogadásra, kezelésre vár. Ezért az integrációban mélyebb empátiát kell, hogy nyújtsunk a rászoruló gyermekek számára. Kezdetektől meg kell kapnia a gyermekeknek a családias, békés, biztonságot nyújtó légkört.

Alkalmat kell biztosítani a felnőtt és gyermek kétszemélyes kapcsolatának is. Szükségük van a befogadásra és a bizalmas kapcsolatra. Ezt felvállalni csakis mély együttérzésből, hivatástudatból lehet.

A felnőtt-gyermek között kialakuló szoros érzelmi kapcsolat az óvodába érkezéstől kezdődik. A felnőtt személyiségével érzelmi biztonságot kell, hogy nyújtson az óvodába lépés első pillanatától. Ez adja a gyermek számára majd az érzelmi biztonságot, erre építve tud együttműködni először a felnőttekkel, majd társaival.

Az elsődleges családi szocializációra támaszkodva, óvodánkban a 3-8 éves gyermek szocializációjának tudatos, intézményes keretek közötti szakszerű fejlesztését valósítjuk meg.

A kicsik beilleszkedését nagymértékben segítik a csoportok, melyek szervezésénél az egyéni szükségleteket figyelembe vesszük. Az idősebb gyerekek segítségadása, példamutatása, szeretete a szokások és az értékek átadásában nagy szerepet kap. A környezetben való eligazodást és a biztonságérzetet segíti a kialakult, stabil és jól működő szokás- és szabályrendszer, az óvoda hagyományai, az ismétlődő örömteli tevékenységek.

A SZOCIÁLIS KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása

/137/2018(VII.25) korm.rend.

- szociális motívum-, készség-, képesség- és ismeretrendszer, valamint szociális aktivitás /szociális magatartás, viselkedés/ (Nagy, 2000)*
- a szociális megismerés, a szociális motívumok és a szociális képességek, szokások, készségek, ismeretek komplex rendszere. (Zsolnai-Józsa, 2002)*
- a szociális viselkedést szervező, a cél eléréséhez szükséges elemeket aktiváló, módosuló rendszer, amely szociális motívumokból és szociális képességekből épül fel (Zsolnai, 2006)*
- a társas viselkedést szervező, az interperszonális célok eléréséhez szükséges pszichikus (szociális, kognitív és emocionális) elemeket aktiváló, és az életkor előrehaladtával folyamatosan változó motívum- és képességrendszer. (Zsolnai, Lesznyák és Kasik, 2007)*

A szociális viselkedés fejlettsége befolyásolja az iskolai tanulmányi sikerességet is, valamint az interperszonális kapcsolatok nem megfelelő működése a kialakuló viselkedési problémák, devianciák egyik forrása (Flanagan, 1994).

Szociális funkciók az óvodai életben:

- az együttműködés,*
- a másakra figyelés,*
- az elfogadás,*
- a tárgyak megosztása.*

Az pedagógussal együtt végzett csoportos tevékenységek változatos tartalommal hatékonyak a pozitív szociális szokások, készségek kialakítására.

A gyerekek tevékenykedhetnek párokban vagy kis létszámú csoportokban, így fontos szociális készségeket gyakorolhatnak.

A mese szerepe:

A mesék és történetek lehetőséget adnak a helyes és helytelen szociális viselkedések értelmezésére, elemzésére.

A pozitív és a negatív mesefigurák egyaránt alkalmasak a szerepjátékra, a „más bőrébe bújás” pedig igen jó lehetőség a különböző érzelmek és attitűdök közvetítésére és értelmezésére..

Szociális készséget fejlesztő technikák:

- *modellnyújtás;*
- *problémamegoldás;*
- *megerősítés;*
- *szerepjáték;*
- *mesék, történetek megbeszélése.*

Az óvoda hagyományai, ünnepei a gyermekek összetartozását mélyítik, elősegítik a másodlagos szocializáció élményeinek rögzülését, ezért kiemelt szerepük van.

Szociális kompetenciát csak az tud fejleszteni, aki maga is fejlett szociális kompetenciával rendelkezik.

A szociális készségfejlesztés feltételei a pedagógus oldaláról:

- *Empátia*
- *Kongruencia*
- *Kommunikációs ügyesség*
- *Gyors helyzetfelismerés, konstruktív helyzetalkotás és konfliktusmegoldás*
- *Gyerekekkel, szülőkkel, kollégákkal való együttműködés, mások véleményének elfogadása, kompromisszumra való hajlandóság*
- *Pedagógiai helyzetek, jelenségek elemzésének, értelmezésének képessége*
- *A családi nevelés, a szülők támogatása a szociális készségek fejlesztésében*

Feladataink:

- a szocializációs folyamat eredményességének növelése, a másodlagos szocializáció tervszerű fejlesztése,
- a gyermekek különbözőségnek elfogadására, tiszteletére nevelés
- szülőföldhöz kötődés erősítése
- előítélet mentes gondolkodás kialakulásának segítése
- az érzelmi intelligencia fejlesztése,
- lelki és szociális egészség védelme,
- reális, pozitív énkép formálása,
- a közösségi és individuális nevelés összhangjának megteremtése,
- a gyermek környezettel való érintkezésének, kapcsolatteremtésének, kapcsolattartásának alakítása,
- nyitott, barátságos, empátiával átitatott viselkedésminta nyújtása (pozitív és negatív megnyilvánulás egyaránt, pl. felháborodását is tudja megfelelően kinyilvánítani),
- személyre és helyzetre szabott törődés,
- közös élményekre épülő közös tevékenységek szervezése,
- kiegyensúlyozott kapcsolat kialakítása a családdal,
- biztonságot nyújtó szokás- és szabályrendszer kialakítása,
- következetesség, pozitív megerősítés, motiválás módszereinek alkalmazása
- szeretetteljes viszonyulás minden egyes gyermekhez, elfogadó magatartás,
- a gyermek élményvilágának, érdeklődésének, tapasztalatainak megismerése,
- pozitív érzelmeket keltő élményanyag biztosítása a közösségi, esztétikai, lelki stb. élmények,
- az óvoda egészére, valamennyi résztvevőjére jellemző kiegyensúlyozott, biztonságos toleráns légkör kialakítása.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- *alakuljon ki a kiegyensúlyozott érzelmi beállítódás igénye*
- *jelenjen meg az érzelmi beleélés képessége - empátia megjelenése,*
- *alakuljon ki a negatív érzelmek helyes kezelésére való törekvés (az indulatvezérelt magatartás kezdjen átalakulni a megfontoltság irányába),*
- *jelenjen meg az érzelmek felismerésének képessége,*
- *alakuljon ki a frusztrációtűrési képessége*
- *legyenek képesek az érzelmeik verbális kifejezésére*
- *az énkép alakulásában legyenek pozitív célok, értékek a gyermek előtt,*
- *ismerjék fel a pozitív adottságaikat, hiányosságaikat*
- *alakuljanak ki az önérvényesítés elfogadható formái, a kommunikációra való készség,*
- *legyenek képesek a közösségi normák beépítésére,*
- *szükségleteik késleltetésére való képesség kezdeti szinten jelenjen meg,*
- *jelenjen meg viselkedésükben a kudarctűrő képesség, feladattudat, szabálytudat,*

A gyermeki magatartás alakulásának segítésére, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

/137/2018(VII.25) korm.rend.

Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelvi nevelés is áthatja az óvodai nevelést, tartalma megvalósul a nevelés eszközeiben és a gyermeki tevékenységrendszerben, ezért kiemelt jelentőséggel bír. Az értelmi és egyúttal az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Az anyanyelvi nevelés jelen van a beszélő környezetben, a helyes minta adással, és szabálykövetítéssel.

Kiemelten fontos a megfelelő mintaadás (javítgatás elkerülésével), a természetes beszédkezdő felkeltése, megtartása.

Az óvoda szerepe az anyanyelvi nevelésben kiemelt, hiszen a 3-6 éves kor a beszédfejlődés legszenzitívebb időszaka mivel: - ekkor fejlődik legintenzívebben a gyerek beszédértése, beszéd észlelése, verbális kifejező készsége.

-egybeesik az ugrásszerű mentális és pszichés fejlődéssel

-ellensúlyozható az otthoni hátrány

-játékosan, nem didaktikusan, fejleszthető

Célunk: A gyerekek már meglévő anyanyelvi képességeinek differenciált egyénre szabott fejlesztése a megfelelő kommunikációs és mozgásfejlesztés biztosításával.

Kiemelten fontos az egyéni pontos beszéd felmérés, hogy meg lehessen tervezni a differenciált fejlesztést.

A szókészlet felmérését tárgyak, személyek, jelenségek megneveztetésével végezzük. A mondatalkotás képességét élménybeszámoló és történetmondás során mérjük fel. Anyanyelvi nevelésünk feltétele az óvodai nyugodt, derűs légkör, inger-gazdag környezet, mely lehetősége ad a szóbeli megnyilatkozásra. Nem csak a helyes kiejtésre, mondatalkotásra ügyelünk, hanem a tempóra, hangszíntre, hangerőre, hanglejtésre, metakommunikációra. Az óvónő beszéde szemléletes, a gyermek számára érthető, tagolt, érzelmeket kifejező, gazdag szókinccsű. A gyermek minél több beszédet hall, annál több ösztönzést kap az önálló beszédre.

Az óvodai anyanyelvi-kommunikációs nevelés fő területei:

- *beszédhallás-figyelem fejlesztése,*
- *beszédhallás-emlékezet fejlesztése,*
- *beszédrítmus fejlesztése,*
- *grafomotoros képességek fejlesztése,*
- *gondolkodás fejlesztése,*
- *beszédművelés (helyes ejtés)*
- *kommunikáció fejlesztés (köszönés, bemutatkozás, megszólítás, szándéknyilvánítás, elbeszélés élmény ill. kép alapján, mesebefejezés, személyi adatok),*

Feladataink:

- *az anyanyelv használatának mind alaki, mind tartalmi fejlesztése,*
- *a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában,*
- *megfelelő, és elegendő alkalmat teremteni a beszélgetésekhez*
- *a beszélgetésben a gyerekek végig hallgatása*
- *olyan beszédhelyzetek teremtése, játéksituációk kialakítása, melyben az anyanyelvi képességek fejlesztése kap hangsúlyt.*
- *az anyanyelvi nevelés során különböző funkciók fejlesztése*
- *összefüggő beszéd fejlesztése*
- *aktív és passzív szókincs fejlesztése*
- *beszédeszlelés és értés fejlesztése*

Értelmi fejlesztés és nevelés meghatározása

Fontos a gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építés. A spontán szerzett tapasztalatok rendszerezése, bővítése mellett ezek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlásának biztosítása.

Minden elsősorban az irányított és szabadon választott tevékenységeken keresztül valósítható meg, az óvodás korú gyermek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára alapozva. Ezért figyelembe véve az életkori sajátosságokat, a különleges nevelési igényt, olyan fejlesztő program kialakítása szükséges, amely minden gyermekben - akár kiemelkedő, akár átlagos vagy lassabban fejlődő képességekkel bír -, kialakítja azokat a képességeket, amelyek alapján örömet jelent számára a tanulás, önfejlesztés. Ebben segít bennünket a gyermek természetes kíváncsisága, az érzékelésen alapuló tapasztalás élménye, felfedező és kísérletező kedve.

Feladataink:

- *különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való tapasztalatok szerzése,*
- *az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése.*
- *az értelmi képességeken belül a kreativitás fejlesztése,*
- *a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése kötetlen és kötött foglalkozások formájában,*
- *játékos helyzetek, tanulási alkalmak teremtése,*
- *olyan attitűdök, motivációk kialakítása, amelyek képessé teszik a gyermeket váratlan vagy komplex élethelyzetek megoldására, melynek következtében egyre több örömet talál a kihívások legyőzésében, az önfejlesztő tanulásban,*
- *a játékszituációkban jelentkező és egyéb spontán helyzetek felhasználásával az értelmi képességek kibontakoztatására (természetesen a játék szabadságának megsértése nélkül),*
- *multikulturális, interkulturális nevelésen alapuló integráció,*

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- *elemi verbális ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről,*
- *verbális, akusztikus észlelése egyre pontosabb,*
- *megjelennek a verbális problémamegoldó és kreatív gondolkodás vonásai, - az verbális emlékezet megfelelően fejlett*

Az óvodai élet megszervezésének elvei

A csoportok megszervezésénél a törvényi előírásokon felül, az életkori sajátosságokat, fejlettséget vesszük figyelembe elsődlegesen. Speciális esetben, amennyiben a gyermeknek szüksége van rá, és a fejlődését hatékonyabban biztosítja, beosztjuk más életkori csoportba.

A gyermekek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket.

A napirendünk folyamatos, rugalmas, ugyanakkor kereteket betartó. Váltakoznak a játék, a mozgás, a tanulás, a pihenés szakaszai a gyermekek szükségleteinek megfelelően. Törekszünk arra, hogy a rugalmasság biztosítson elég időt a gyermekek számára szükségleteik kielégítésére.

Napirendünk maximálisan figyelembe veszi a gyerekek életkori sajátosságait. Alkalmazkodunk a gyerekek napi aktuális érzelmi és hangulati állapotához, figyelembe véve az esetleges változásokat, igényeket. Figyelembe vesszük a tervezésnél az intézmény adottságait a mosdók használatában, az udvari játék életkori jellemzői szerinti biztosításában. A nagycsoportosok udvari játékát ezért 9.15-10.40 között szervezzük. Így a szabad mozgás biztonságosan valósul meg.

Napirend

*7:00 - 12:00 játék, szabad játék, kezdeményezett játékok
szervezése mindennapos mozgás tízórai, gyümölcs
fogyasztás, aroma terápia, előző tevékenységtől függően:
közös vagy folyamatos kötetlen és kötött tevékenységek
gondozási tevékenységek játék a szabadban séták,
kirándulások*

Speciális tevékenységek

*12:00 - 15:00 gondozási tevékenységek ebéd pihenés folyamatos
ébredés 15:00 -17:30 gondozási tevékenységek uzsonna, játék -
szabad játék, kezdeményezett játékok szervezése*

Heti rend

A tevékenységek szervezésének formája kötött, vagy kötetlen, az óvodapedagógus kezdeményezése által megvalósuló feladat.

A hetirend tervezése összehangolt munkát igényel, melyet az évkezdésnél csoport munkában végzünk.

Az óvodai élet tevékenységi formáinak megvalósításához éves tervet készítünk. Ezeket havi lebontásban alkalmazzuk, az adott gyermekcsoport fejlettségi szintjéhez, ismeretanyagához igazítva.

Kiemelt feladatunk a differenciált, egyéni képességeket figyelembe vevő tanulási keretek biztosítása. A mérések alapján megtervezett egyéni fejlesztés biztosítja a rész képesség tudatos és hatékony fejlesztését, az egyes területeken kiemelkedő képességű gyerekek és a fejlődésben elmaradt gyermekek számára egyaránt.

A tevékenységek időkerete 5-35-40 perc életkortól, tevékenységtől és fejlettségtől függően. Alapelvünk, hogy a tevékenységeket úgy szervezzük, hogy minden gyermek igényeit kielégítsük a tapasztalati tanulás elősegítésével.

A tevékenységek szervezésénél a komplexitást is megvalósítjuk, a tervezésnél a témaköröket már ezen elv alapján állítjuk össze. A komplex tevékenység széles körben biztosítja a műveltség tartalmak rugalmas beépülését.

Tevékenységek bontása életkor szerint

<i>Életkor</i>	<i>Kötetlen</i>	<i>Kötött</i>
<i>3-4 évesek</i>	<i>2 ének, zene,, énekesjáték</i> <i>2 vers, mese,</i> <i>2 rajz, mintázás, kézimunka</i> <i>2 külső világ tevékeny megismerése</i>	<i>1 mozgás</i>
<i>4-5 évesek</i>	<i>2 vers, mese,</i>	<i>2 ének, zene, énekes játék</i> <i>1 mozgás</i> <i>2 rajzolás, mintázás, kézimunka</i> <i>2 külső világ tevékeny megismerése</i>
<i>5-6-7évesek</i>	<i>3 vers, mese,</i>	<i>2 ének, zene, énekes játék</i> <i>2 mozgás</i> <i>2 rajzolás, mintázás, kézimunka</i> <i>2 külső világ tevékeny megismerése</i>

Tervezés:

A tervezés átgondolásra késztet, biztosítja az objektív és szubjektív feltételek koordinálását, segít a váratlan eseményekhez alkalmazkodni.

Az óvodai nevelés céljának és feladatainak ismeretében a pedagógiai feladatokat, a gyermekek egyéni adottságaihoz igazodva tervezzük meg. Az óvodapedagógus számára alapvetően fontos feladat a teljes nevelési folyamat tudatos átgondolása.

A tervezés feladata:

- *az objektív tényezők számbavétele, koordinálása (célok, feladatok, elvárások, módszerek, szervezési formák)*
- *a szubjektív tényezők számbavétele és koordinálása (gyermekről szerzett információk, társas helyzet jellemzői, tanuláshoz való viszony, pedagógus jellemzői,*

A tervezés lépései:

- *szükséges információk megszerzése, elemzése*
- *információk alapján döntések meghozatala*
- *tervek elkészítése*
- *tervek megvalósítása*
- *a megvalósítás összevetése, elemzése, értékelése*

A tervezés jellemzői:

- *nevelésközpontú*
- *életkori sajátosságokhoz, aktuális szükségletekhez, egyéni sajátosságokhoz igazodik*
- *a játék, játékoság szerepe domináns*
- *elősegíti az önmegvalósítást, felfedezést*
- *biztosítja differenciált feladatokat*

A tervezés szintjei:

- *Törvényi irányelvek alapján a Pedagógiai Program*
- *Éves terv*
- *Tematikus terv (havi bontásban heti rend szerint, a tartalmak átlátható tervezése anyag, képességfejlesztés, egyéni képességek fejlesztése, eszköz, módszer, heti tervhez kapcsolódó reflexió)*
- *Gyakornokok esetében tevékenység vázlat*
- *Nevelési terv félévente, ennek értékelése évente kétszer*
- *Egyéni fejlesztési terv az egyéni mérések alapján, ennek évi kétszeri értékelése*

A tervezést a csoportnaplóban rögzítjük.

A csoportnaplót a törvényi követelményeknek megfelelően vezetjük, a tevékenységek anyagát, a képességfejlesztést, az egyéni fejlesztést, és a tevékenységekhez kapcsolható játéktevékenységet a kijelölt helye rögzítjük. A megfigyeléseket, esetmegbeszéléseket, ünnepeket, rendezvényeket a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel kapcsolatos feladatokat folyamatosan rögzítjük.

Az egyéni fejlődési naplót a gyermekek részképességeinek felmérését követően készítjük el az eredmények tükrében tervezve a feladatokat, fejlesztéseket. Az egyéni fejlesztési tervet évente két alkalommal értékeljük, melyről a szülőket is tájékoztatjuk.

A Sajátos Nevelési Igényű gyermekek esetében a felmérést a gyógypedagógus végzi, a felmérés eredményéről tájékoztatja a szülőket, az óvodapedagógusokat és az integrációs munkaközösség tagjait. A Szakértői Bizottság által leírt szakvéleményben foglaltak és a mérés alapján történik a fejlesztési terv elkészítése, melyet a szülők fogadóóra keretében megtekinthetnek. Az SNI-s gyerekek nyomán követésére a gyógypedagógus fejlődési naplót vezet és a fejlesztési terv alapján évente két alkalommal értékeli a gyermekek fejlődését. Év végén a fejlődési naplóba is bekerül az éves fejlesztés eredménye.

Az óvoda kapcsolatai

Az óvoda és a család:

Az óvoda a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. A család és az óvoda közötti kölcsönös, jól működő kommunikáció megvalósítása kiemelt feladatunk. A család-óvoda kapcsolat elmélyült kialakítása azokra a helyzetekre is, vonatkozik, amikor átmenetileg, vagy véglegesen intézményi rendszer biztosítja a gyermekek számára az elhelyezést. A korrekt, partneri együttműködésük elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlődése érdekében.

A fenti céljaink eléréséhez az óvoda körületekintően szervezi meg az együttműködés formáit, mely az információk áramoltatását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit hivatott közvetíteni.

A kapcsolattartás formái:

Nyílt nap:

A leendő óvodások családjait várjuk erre az eseményre, ahol lehetőség nyílik az intézmény bemutatására.

Befogadás:

Kiválóan alkalmas arra, hogy a szülő megismerje a csoport szokás-szabályrendszerét, a gyerekek pedig fokozatosan váljanak el a szüleiktől. Ez a folyamat biztosítja mind a gyerekek, mind a szülők biztonságérzetének kialakulását.

Családlátogatás:

Igény szerint meglátogatjuk a gyerekeket saját környezetükben, hogy az óvodába érkezés minél gördülékenyebben valósuljon meg. Szükség szerint szervezünk a tanév során is családlátogatást, ha ezzel segíteni tudjuk családok, gyermekek helyzetét.

Fogadó óra:

Évi két alkalommal előre szervezett időpontban lehetőséget biztosítunk a szülőknek, gondviselőknek, , de év közben felmerülő probléma esetén bármikor kérhető további fogadóóra mind az óvodapedagógusoktól, mind az integrációs munkaközösség tagjaitól az óvodapedagógusokkal az egyéni beszélgetésre. A beszélgetéseken szükség szerint részt vesznek az intézmény szakemberei.

A fogadó órákon lehetőség van az egyéni mérések, fejlesztési tervek, azok értékeléseinek megtekintésére, átbeszélésre, a szükséges további lehetőségek megkeresésének rögzítésére.

A fogadó órákról feljegyzés készül.

Szülői értekezlet:

A csoport életével kapcsolatos események, kérések, kérdések megbeszélésének fóruma, évente két alkalommal szervezzük.

Az óvoda-család kapcsolatának eredményességéről partneri elégedettségmérés során győződünk meg.

Az óvoda és az iskola:

Óvodánk az iskolával olyan tartalmi kapcsolatot kialakítására törekszik, amely biztosítja a gyermekek számára a legideálisabb iskola kiválasztását, ahol meg tud valósulni a gyermekek zavartalan iskolakezdése.

Az iskolákkal való kapcsolattartás során a kölcsönös érdeklődés hozzájárul egymás nevelési céljainak, elképzeléseinek megismeréséhez, megértéséhez.

A kapcsolattartás formái:

Iskolalátogatások szervezése a nagycsoportosok részére.

Meghívás a szülői értekezletre, segítve a szülők tájékoztatását. Játszós délutánra való meghívás a tanító nénik részére.

Az óvoda és az egyház kapcsolata

Igény esetén nevelési időben lehetőséget biztosítunk a hitoktatásra.

Az óvoda egyéb kapcsolatai:

Fenntartóval: A fenntartóval a kapcsolat hivatali keretek között zajlik. Támogatására minden helyzetben számíthatunk, a mindennapi munkánkat segítik. Biztosítják, hogy az intézményben magas színvonalon történő megvalósulását.

Pedagógiai szakmai szolgáltató intézmények:

A II. kerületi Pedagógiai szakmai szolgáltatókkal szoros kapcsolatban vagyunk, a szakmai munkánkat segítik. Közös tevékenységünk a tehetségazonosítás, tehetséggondozás megvalósítása. Fontos, hogy a kerületi óvodai életbe bekapcsolódva aktív szerepet vállaljunk a szakmai munkában.

Pedagógiai Szakszolgálat, Szakértői bizottságok:

A gyermekek személyiségének fejlesztéséhez szükséges a szakmai team munka megvalósítása, ennek érdekében szoros kapcsolatot alakítunk ki a pedagógiai szakszolgálat munkatársaival. Vizsgálatok elvégzéséhez, a szükséges terápia megszervezéséhez közös szakmai fórumot alakítunk ki.

Folyamatos kapcsolatot tartunk fenn a Gyermekjóléti szolgálattal, Gyámhatósággal, a kerületi Egészségügyi szakszolgálatokkal, a Gyermekotthonokkal.

A jó gyakorlat átadását a hallgatói képzésben is megvalósítjuk. Ennek érdekében szakmai kapcsolatot tartunk fenn a szakmai képző intézményekkel.

A kapcsolattartás részletes rendjét az éves munkaterv tartalmazza.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

/137/2018(VII.25) korm.rend.

Az óvodai élet tevékenységformái

Az óvodában komplex nevelés folyik. A nevelési területek szoros egységet alkotnak. A gyerekek abban fejlődnek a legjobban, amiben örömet lelnek, ami igényeikhez, szükségleteikhez, érdeklődésükhöz igazodó tevékenységre nyújt lehetőséget.

Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

Játék közben alakítható a közösségi élet és a szabályok is. Fontos, hogy a játék normáit a gyerekekkel és szülőkkel közösen alakítsuk ki, miközben lehetőséget adunk a gyermeki véleménynyilvánítás és döntőképeségüket erősítve megoldási lehetőségeket biztosítunk a konfliktus helyzetek feloldására..

A játék semmi mással nem helyettesíthető, magáért a tevékenység öröméért végzett, önként választott gyermeki tevékenység. A játék során fejlődik a megismerő tevékenység és pontosabbá válik a valóságról alkotott kép. Általa a gyermek szinte észrevétlenül tanul, az életben előforduló szituációkat kipróbálhatja, feldolgozhatja, az őt érő élményeket, sérelmeket. Ezért fejlesztésük legfőbb eszköze. A kisgyermek felé a játékon keresztül közvetítjük a legtöbb ismeretet.

A játék komplex tevékenység, amelyből újabb tevékenységi formák alakulnak ki, válnak önállóvá. A nyugodt, szabadon választott játék a mindennapi életük egészét áthatja. A játék a gyermek számára olyan örömforrás, amelyben szabadon váltogathatja a képzelet és a valóság elemeit, egész lényével részt vesz benne, gazdagodik ismeretanyaga és tapasztalatszerzése. egy-egy tevékenység gyakorlása önállóságot és választási szabadságot nyújt. A gyermek ez irányú szabadságát tiszteletben kell tartani, mert általa gazdagodik élete. A játékot a gyermek szabad elhatározásból származó önmegvalósításnak, vágyai, érzelmei, fantáziája, valóságos élményei önkifejezésének tekintjük, amelyet tönkretesz a kényszer. Ezért tiltást, beavatkozást csak veszélyes agresszivitás esetében alkalmazunk.

A játék komplex tevékenység, amelyből újabb tevékenységi formák alakulnak ki, válnak önállóvá. A nyugodt, szabadon választott játék a mindennapi életük egészét áthatja. A játék a gyermek számára olyan örömforrás, amelyben szabadon váltogathatja a képzelet és a valóság elemeit, egész lényével részt vesz benne, gazdagodik ismeretanyaga és tapasztalatszerzése. egy-egy tevékenység gyakorlása önállóságot és választási szabadságot nyújt. A gyermek ez irányú szabadságát tiszteletben kell tartani, mert általa gazdagodik élete. A játékot a gyermek szabad elhatározásból származó önmegvalósításnak, vágyai, érzelmei, fantáziája, valóságos élményei önkifejezésének tekintjük, amelyet tönkretesz a kényszer. Ezért tiltást, beavatkozást csak veszélyes agresszivitás esetében alkalmazunk.

Az óvodapedagógus játékbeli szerepe:

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítást, hiszen fontos a szabad játék érvényesülése.

Az óvodapedagógus kulcsszereplő, elfogadó segítő, akinek támogató attitűdje, modell értékű.

Tudatosan megengedő, elfogadó, biztonságot és bizalmat adó, segítő, támogató jelenléte fontos az elmélyült játék kialakulásához.

Potenciális partner, akit érdekel, amit a gyermekek játszanak, tesznek, és csak szükséges esetén avatkozik be, akkor is csak olyan mértékben, ami biztosítja a játék további menetének pozitív alakulását.

Biztosítja a szabad játékot és a játszótárs választást, a kreativitást ösztönzi, verbálisan és szükség esetén tevőleges jelenlétével is támogatja.

A játékelképzelések megbeszélését közös beszélgetések kezdeményezésével inspirálja.

A gyermekek aktuális fejlettségi szintjének nyomon követése, egyénre és csoportra szabott fejlesztési feladatok tervezése és megvalósítása elsősorban indirekt módszerek alkalmazásával történik. A játéktevékenységekkel kapcsolatos megfigyeléseinket folyamatosan rögzítjük az egyéni fejlesztési naplóban. A felmerült problémák megoldásához szakmai megbeszéléseken is segítséget kérünk.

A megfelelő csoport légkör biztosítása, elfogadó, segítő, támogató attitűd kialakítása az óvodapedagógus mindennapi munkájának eredményeként segíti a gyermeki játék fejlődését.

Az óvodapedagógus feladatai:

- *a játék megfelelő segítése /hely, idő, eszköz, élmények/*
- *a játék prioritásának biztosítása az egyéb tevékenységek között*
- *a játék tevékenységek, eszközök differenciált lehetőségének megteremtése*
- *kreatív játéktevékenységek biztosítása*
- *az elkezdett játéktevékenységhez nyújtson elegendő időt, a játék végének megfelelő jelzését*
- *lehetőséget adni a játék folytatására akár napokon keresztül is*
- *támogatni a játszócsoportok alakulását*
- *szükség együtt játszani a gyerekekkel*
- *figyelni a játék tartalmát, a pozitív és negatív élmények kijátszását, szükség esetén segíteni, oldani a helyzetet pszicho pedagógiai eszközökkel*
- *figyelni a gyermekek egyéni tapasztalataira, érdeklődésére*
- *a játék tevékenység szervezési elveit alkalmazni az udvari játék szervezésénél is*
- *biztosítani közös tapasztalatszerzésen alapuló élménygyűjtést*

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- *kialakul nyugodt, elmélyült játéktevékenységük*
- *tiszteletben tartják társaik tevékenységeit*
- *a játékukban örömet ad a közös alkotás*
- *az együttes élmény, a kíváncsiság, az érdeklődés és a problémamegoldás sikere megjelenik*
- *játékszabályokat betartanak és betartatnak*
- *képesek lemondani egy-egy játékeszközről*
- *kedvezőtlen szerepet is tudnak vállalni*
- *képesek játékukat több napon keresztül folytatni, gazdagítani*

- *nyugodt tevékenységekhez önállóan megkeresik az eszközöket*
- *játéktevékenységük eszköztárát képesek a maguk által készített, barkácsolt eszközökkel gazdagítani igényüknek és fejlettségüknek megfelelően*

Vers, mese

Az érzelmi biztonság megadásának, s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszköze a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki – érzelmi élményeket adnak.

„A mese a gyermek érzelmi – értelmi és erkölcsi fejlődésnek és fejlesztésnek egyik legfőbb segítője.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.”

/137/2018(VII.25) korm.rend.

A játék mellett egy másik fontos nevelési eszköz a mese. A vers, mese, bábjáték, dramatizálás az anyanyelvi kultúra fejlesztésének leghatásosabb eszközei. Mesével hatunk érzelmeikre, képzeletükre. A mese sajátos szóincse és az észjárás beépül a gyermekek személyiségébe.

Mesélés alkalmával következetesen biztosítani kell a külső nyugalmat. Alapfeltételnek tartjuk a megfelelő érzelmi légkört, az átélést segítő atmoszféra megteremtését. Előadasmódunkkal elősegítjük az átélést, a belső képteremtést, az élmények maradandóságát.

Naponta mesélünk a gyermekeknek. Alkalmat adunk arra, hogy a gyermekek eljuttassák, elmondják, elbábozzák kedvelt meséiket. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy az általuk kitalált történeteket elmondják, vagy a már ismertek cselekményét tovább szöjék, befejezzék.

Az óvodapedagógus feladatai:

- *a gyermekek életkorának megfelelő mesék, versek, mondókák kiválasztása, irodalmi anyag összeállítása,*
- *a nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetése személyes példamutatás segítségével*
- *szemléletesség megteremtése*
- *nyugodt, biztonságot adó légkör kialakítása,*
- *szokások kialakítása a mese hangulati előkészítéséhez*
- *nyújtson lehetőséget az élményfeldolgozásra (bábjáték, dramatizálás)*
- *törekedni a komplex irodalmi, esztétikai élmény biztosítására*
- *differenciáltan segítenie a fejlődést az arra rászoruló gyermekeknek*
- *az anyanyelvi nevelés feladatai a vers, mese tevékenység területén: beszédészlelés (megértés), reprodukció fejlesztése (helyes légzés, tiszta kiejtés, artikuláció, beszédtempó, ritmus, hangsúly, hanglejtés, szókincs, mondatalkotás, helyes nyelvtani struktúra, verbális és nem verbális jelzések, interakciók megjelenítése)*
- *az éves anyagban biztosítson erkölcsi tartalmú meséket, verseket, és ezek feldolgozását*

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- *legyenek képesek végighallgatni türelmesen a mesét*
- *aktívan használják meglévő szókincsüket*
- *alakulóban van beszédfegyelmük*
- *szívesen verselnek, mondókáznak*
- *tudnak önállóan mesélni képről, könyvből*
- *kitalálnak meséket, történeteket*
- *a rendelkezésre álló eszközökkel próbálkoznak dramatizálással, bábozással*
- *érzelmileg átélik, megkülönböztetik a pozitív és negatív figurák szerepét*
- *a folytatásos mesék eseményeit össze tudják rakni*
- *anyanyelvi szabályokat elsajátították, helyesen használják*

Ének, zene, énekes játék,

A folyamatosan jelenlévő érzelmi – és kreatívfejlesztő hatásuk miatt az ének, a zene, az énekes játékok is az önkifejezés formái, Fejlesztik az esztétikai fogékonyságot, formálják a zenei ízlést, felkeltik a zenei érdeklődést, örömet nyújtanak a gyermeknek (ölbeli játékok, a napi gyermekdalok, az énekes játékok).

A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését és életben tartását is elősegítik.

Az óvodai zenei nevelés eszközzé sokrétű élményt nyújtva hat a gyermeki érzelmekre, a zene örömként való megélését közvetíti, elősegíti az esztétikai, nyelvi és a mozgáskultúra fejlődését. Az együtt zenélésnek pedig erős közösségformáló ereje van.

Az ismétlődő nagycsoportban a gyerekeknek lehetőséget biztosítunk a magyar pásztor furulyával való ismerkedésre, a furulya játék alapjainak elsajátítására. Egyéni, illetve mikrocsoportos foglalkozás keretében, játékos formában sajátítják el a helyes légzés- és fúvás technikát.

Célunk, hogy év végére tisztán szólaltassák meg a hangszerüket, esetleg kísérni tudják társaik énekét. A furulyaanyagot kis hangterjedelmű népi gyermekdalok alkotják, melyeket a gyerekek először énekelni tanulnak meg és csak utána furulyáznak.

A zenei élményt igyekszünk többféle tevékenységhez kapcsolni a mindennapok során. A zenei feladatok megvalósításában a játékosság elvét érvényesítjük, a zenei és más nevelési területek komplexitását biztosítjuk. A zene nevelés programja az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével átgondolt, tervezett tevékenység az óvodában.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe kell venni nemzetiségi, az etnikai kisebbségi a gyermekek hovatartozását, így széles körből kell válogatni igényes zenét. A zenehallgatásban rejlő fejlesztő lehetőséget ki kell használni.

A zenei anyag összeállításánál figyelembe kell venni a migráns gyerekeket is.

Az óvodapedagógus feladatai:

- megfelelő biztonságos légkör kialakításával az érzelmi motiváltság biztosítása
- gyermekeink örömteli, érzélem gazdag, tiszta éneklésének alakítása
- a közös éneklés, a közös énekes játékok megszerettetése
- a gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének, mozgáskultúrájának fejlesztése
- a zenei anyagok életkornak megfelelő válogatása és közvetítése - a zenei tevékenységek változatos formáinak biztosítása
- a gyermekek ösztönzése zenei alkotókedvük kibontakoztatására
- annak biztosítása, hogy a zene mindig örömforrás legyen a gyermekek számára
- a nap bármely szakában a zene feszültségoldó hatásának felhasználása
- a differenciált módszereket használata

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- szívesen kezdeményeznek énekes játékokat, amelyben átélik a közös játék örömét
- esztétikus, kifejező mozgásra törekednek
- a mindennapjaikban természetes módon jelenik meg az éneklés (játékokban, kiránduláson, születésnapok köszöntésekor stb.)
- zenére történő mozgásuk harmonikus
- érzelmi megnyilvánulásait esetleg dallal is ki tudják fejezni
- felismerik alap hangszerek hangját (furulya, metalofon stb.)
- érzik az egyenletes löktetést és a dalok ritmusát
- szívesen hallgatják az óvónő énekét, a zenehallgatásra szánt zeneműveket
- egyszerű ritmushangszereket ismernek, és azokat tudják használni

Rajzolás, mintázás, kézimunka

„A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására. /137/2018(VII.25) korm.rend”

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Fontos az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására, és az esztétikai élmények befogadására.

A tevékenységet az óvodai élet egész napjában folyamatosan szervezzük, fontosnak tartjuk, hogy a nap során folyamatosan biztosítsuk a lehetőségeket.

Az óvodás gyermek számára az ábrázoló tevékenység játékos, érzelmekkel átfűtött, örömmel végzett kifejezőmód. A gyermek nem minta után, hanem fejből dolgozik, azt ábrázolja, amit a dolgokról tud. Az ábrázolás a gyermek első alkotó tevékenysége, ezáltal fejlődik gondolkodásmódja, esztétikai érzéke, mozgása, térbeli tájékozódó képessége; az önmegvalósítás, önkifejezés eszköze.

A gyermek által készített minden "alkotás" információt hordoz a belső világáról, érzelmeiről, vágyairól, szorongásairól, örömeiről.

Alkotó tevékenysége a játékra épül, a játék egyik formája. A gyermek saját szintjén, saját elgondolásai szerint saját élményeit alkotja újra. A hiányosságok újabb, pontosabb megfigyelésre készítetik. Ennek eredményei tükröződnek későbbi alkotásaiban.

Az ábrázoló nevelés önmagában is összetett, sokszínű nevelési terület. Magába foglalja a rajzolást, festést, mintázást, építést, képalakítást, konstruálást, kézimunkát. Ezen technikák gyakorlása, pontosítása segíti a gyermeket abban, hogy "művei" kifejezőbbé váljanak, tükrözzék a világról szerzett ismereteit, érzelmi megnyilvánulásait.

Fejlettségüket figyelembe véve lépünk tovább az egyes ábrázoló technikai eljárások alkalmazásával.

Az óvodapedagógus feladatai:

- *a tevékenység iránti vágy felkeltése élmények biztosításával, motivációval*
- *ismertesse meg a gyermekeket különböző anyagokkal, egyszerű munkafogásokkal, technikai alapelemekkel*
- *biztosítson sokféle megoldási módokat, technikákat*
 - *használja ki a spontán adódó lehetőségeket*
 - *teremtsen nyugodt, örömteli, szeretetteljes légkört*
 - *pontosítsa a szokásokat, szabályokat, de ne szűkítse a lehetőségeket*
 - *tartsa tiszteletben a gyermek alkotásait, gyűjtésükről gondoskodjon*
- *ismerje a gyermekrajz fejlődésének fokozatait*
- *ötletadással ösztönözze az egyéni és közös alkotások létrejöttét - elősegítve a tevékenység örömeinek átélését, az együttműködési készség, feladattartás fejlődését*
- *adjon lehetőséget a javításra, az esetleges újrakezdésre*
- *a szabad alkotás örömein kívül esztétikai érzékeiket fejlessze (pl.: csoportszoba díszítése)*
- *vonja be a gyermekeket a terem rendezésébe, esztétikus megoldásokat keressen, a környezet esztétikumára hívja fel a figyelmet (pl.: egy-egy szép fa megcsodálásával)*
- *segítse a gyermek kíváncsiságából fakadó önálló tevékenységet*

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- *felfedezik a téri viszonyokat, kiterjedéseket*
- *ábrázolásukban megjelenik a térábrázolás, bővül a színválaszték, finomabbak a vonalak, formaábrázolásuk változatos*
- *az emberábrázolásban megjelennek a részformák*
- *szívesen alkalmazzák a különböző technikákat,*
- *próbálkoznak a technikák összekapcsolásával,*
- *önállóan, esetleg csoportosan is készítenek egyszerű játékokat, bábokat, kellékeket*
- *szívesen vesznek részt a csoport szépítésében*
- *az eszközöket biztonsággal, célszerűen használják*
- *gyakran és szívesen alkotnak*
- *alkotásaikról tudnak beszélni*
- *felismerhetően, aprólékosan formáznak*
- *véleményt alkotnak társaik, illetve saját alkotásairól, munkáikat képesek előre megtervezni*

Mozgás

A mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását és testi képességeit, mint erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség.

A mozgás fejleszti a mozgáskultúrát, az akaratit tényezőket, segíti az egészséges életmód kialakítását minden gyermek számára.

Fontos az egyéni szükségletek figyelembevétele, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani a mozgásra (az óvodai nevelés minden napján).

Fontos, hogy képességeiket megismerve, hiányosságaikat, fejlesztési szükségleteiket, kiemelkedő képességeiket feltárva, már korai életkorban is megfelelő korrekciós és prevenciós fejlesztési lehetőségeket biztosítsunk.

Óvodánkban kötött és kötetlen formában, és a speciális tevékenységeink során egyéni fejlesztésben is megvalósul a mozgásfejlesztés.

A mozgás alapvető életjelenség és szükséglet, intenzíven befolyásolja az egészséges test-lélek és fejlett értelem alakulását. A mozgás a gyermek egyik legtermészetesebb megnyilvánulási formája.

A mozgásfejlesztés célja olyan képességek fejlesztése, melyek hozzájárulnak ahhoz, hogy kialakuljon gyerekekben a kellő bátorság, kitartás, fegyelem. Testi fejlődésükben izomzatuk erősödik, mozgásuk összerendeződik,

A mindennapi mozgást Szabó Borbála Mozdulj rá könyvéből szervezzük.

A csoportok mozgástevékenységének szervezésében és irányításában, a mozgásfejlesztés tervezésében, a sajátos nevelési igényű gyermekek és a mozgásfejlődésükben elmaradt gyerekek fejlesztésében a konduktor gyógypedagógusunk segít.

Az óvodapedagógus feladatai:

- *a gyerekek életkorának és a csoport képességeinek megfelelő igényes mozgásanyag összeállítása*
- *a gyermekek mozgásigényeinek kielégítésének biztosítása*
- *a motoros, kondicionális képességek (erő, gyorsaság, állóképesség), koordinációs képességek (egyensúlyérzék, téri tájékozódó képesség, kinesztetikus differenciáló képesség, reaklási képesség) fejlesztése*
- *a testséma fejlesztése, a testrészek megismerése*
- *a nagymozgások és finommozgások fejlesztése*
- *az egyéni képességek szerinti differenciált mozgás tevékenységek tervezése, szervezése*
- *motiválja a gyermekeket a feladatok bemutatásával, személyes hozzáállásával*
- *használja ki a tornaterem, fejlesztő szoba és az udvar adta lehetőségeket*

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- szeressenek mozogni, és saját maguk is kezdeményezzenek mozgásos tevékenységeket
- mozgásukat képesek különböző helyzetekben irányítani
- a gyakorlat végzésében kitartóak
- ismerjék a gyakorlatban használt egyszerűbb szakkifejezéseket, és legyenek képesek szóbeli utasításokat végrehajtani
- képesek a mozgásos játékok szabályainak betartására
- egészséges versenyszellem alakul ki bennük
- téri tájékozódó képességük, testsémájuk kialakul
- kialakul finommotorikus képességük

A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása, és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti, - ember, - tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodásához, tájékozódásához szükségesek.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások a családi, a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek birtokába jut a gyermek, és azokat a tevékenységekben alkalmazza.

). Az óvodai nevelés, a megfelelő környezeti kultúra és gondolkodás kialakításában meghatározó szerepet tölt be. Elsődleges feladatunk, hogy az őket körülvevő szűkebb környezetet megismerjék, eligazodjanak benne - ez az alap, innen nyitunk a tágabb környezet felé.

A környezettel való ismerkedés az életkor növekedésével egyre táguló, az ismeretszerzésben alapvetően mélyülő folyamat. Segíti a gyermek spontán és irányítottan szerzett tapasztalatainak feldolgozását, fejleszti értelmi képességeit.

Alapvető feladatunknak tekintjük a gyermeki élmények, tapasztalatszerzések feltételeinek megteremtését, és ezzel a gyermekek személyiségének gazdagítását. Komplex egységet képez a többi nevelési területtel. A gyermek mindennapi tevékenységében jelen van

A környezet védelmére, az ökológiai szemlélet kialakítását a mindennapi lehetőségeken felül kiemelten a növényápolás, szelektív hulladékgyűjtés és az újrahasznosítás biztosításával valósul meg.

Célunk a fenntartható fejlődés elvein alapuló szemléletmód, a környezetért felelős magatartáshoz szükséges eszközök és módszerek megismertetése a gyermekekkel, valamint ismereteik bővítése főként tapasztalati úton.

Céljaink meghatározásánál figyelembe vesszük az Óvoda igen jó természeti adottságait. A fővárosban, mégis csendes, zöld övezetben tölthetjük a mindennapjainkat, ahol kiemelt szerepet kaphat a fák és növények védelme, ápolásuk, ültetésük, a madár- és rovarvédelem.

Az állatok védelme a csoportszobákban és az udvaron is megjelenik, több csoportban helyeztünk el akváriumot, amelyet a pedagógusok a gyermekekkel közösen gondoznak, rovarhoteleket helyeztünk el az óvoda udvarán, valamint egy kerti halastavat alakítottunk ki.

A gyermekek megismerési lehetőségeit gyakori természetközponitú kirándulásokkal bővítjük. Kihasználjuk a Budapesten és környékén fellelhető természet adta lehetőségeket – erdei utak, kilátók, források megtekintése- valamint a mesterséges ismeretszerzési környezeteket – állatparkok, arborétumok látogatásával, külső és belső foglalkozások szervezésével : együttműködés külső partnerekkel – madarász ovi foglalkozás, FKF- foglalkozások, projekthetek, egészséghek.

Kiemelten fontosnak tartjuk a zöld jeles napok megünneplését, ilyenkor heti projektben tervezünk, terepasztalt készítünk, az összes csoporttal közösen, ezek a hetek általában nyílt, szülőkkel közösen szervezett és megvalósított nappal zárulnak.

Az óvodában egészség-heteket tartunk, az egészséges életmódra, táplálkozásra fókuszáltn tervezve. Az év során ünnepeinken a gyermekek egészséges süteményeket fogyasztanak, valamint a témákhoz kapcsolódóan közösen készítünk el egészséges ételeket – zöldség- és gyümölcssaláták, gyógynövényteák, fogyasztunk termelői mézet. Szoros kapcsolatot ápolunk az FKF-el, minden évben ellátogatnak Óvodánkba, főként a szelektív hulladékgyűjtésről szóló foglalkozásaikkal, a pedagógusok pedig szakmai napjaikon vesznek részt. Ők biztosítottak az óvodának szelektív hulladékgyűjtőket, amelyeket a csoportszobákban és az óvoda helyiségeiben helyeztünk el, így a gyermekekkel közvetlenül szelektíven gyűjthetjük a szemetet, amelyet aztán közösen viszünk el a szelektív konténerekbe.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) oktatóinak segítségével madarászovi programot valósítunk meg melynek a Madárlesen címet adtunk.

A foglalkozások célja, a gyermekek természetvédelmi ismeretanyagának bővítése mellett, a terepi élmények megszerzése, valamint az élő kapcsolatok kialakítása a természettel, illetve a madarakkal.

A program során az óvodások, aktívan részt vesznek az alapvető környezetvédelmi tevékenységekben, megismerik a környezetükben élő növényeket, állatokat. A csoportszobai foglalkozások, valamint az udvaron/ terepen (a Gyermekotthon parkjában) játékkal fűszerezve interaktívan zajlanak.

A foglalkozásokon a nagycsoportosok, valamint a középsősök vesznek részt.

Madárbarát kert

Az óvoda a madárbarát programban vesz részt.

A madarak számára az ősz és a tél a költést követő időszak. Számos madár elvonul, elrepül, más fajok viszont itthon maradnak. Ilyenkor a legfontosabb feladat a hó és a tartós hideg megérkezésével az etetés megkezdése és az egész évben az itatás folytatása, különösen a nyári kánikulában.

Az óvoda udvarán kihelyezett odúval, etetőkkal és itatókkal, folyamatosan gondoskodunk az udvarunk madarairól. Egész évben végzünk állat-, és növénygondozási feladatokat, ezáltal alkalmazás közben sajátítjuk el a "mi kertünk", "mi fánk", "mi madarunk" kifejezéseket és fogalomkört.

A zöld jeles napok megünneplése mellett lehetőség nyílik a saját, óvodai és csoportszintű "védjük a madarakat" hagyományok kialakítására.

Matematika tartalmú megismerés

A matematikai tartalmú megismerés megbújik minden környezeti témakör megismerésében.

Az összehasonlítás, mérés, relációk, halmazok tulajdonság szerinti létrehozása, matematikai fogalmak megismerése a természet megismerése során a különböző tulajdonságok megfigyelésével, gyakorlati tapasztalatok gyűjtésében valósul meg. Hangsúlyosan figyelünk arra, hogy a környezet megismerése során matematikai megismerés is valósuljon meg, ezért a tervezésben külön jelenítjük meg a témaköröket. Az óvodai matematika tartalmú megismerést három nagyobb csoportban tervezzük és szervezzük:

Összehasonlítások:

A fogalomalkotás és a megismerő funkciók fejlesztésének fontos eleme.

A gyerekek vegyék észre a tárgyak, személyek közötti mennyiségi és minőségkülönbségeket, vagy hasonlóságokat

A tapasztalatszerzés során fokozatosan jussanak el az érzékszervi tapasztalatszerzéstől a szemléletes, képeken keresztüli összehasonlításig.

Számfogalom megalapozása:

A számfogalom nagyon absztrakt fogalom, ezért az óvodai életben nem befejezett művelet. A számfogalom kialakítása kétféle relációval történik. Az egyik a halmazok elemszámának összehasonlítása, a másik a mennyiségek összemérésével.

A számfogalom kialakításánál fontos a mennyiségek összemérése, mely lehet közvetlen, vagy közvetett. Az absztrakt számfogalom akkor alakul ki, ha a gyerekek eljutnak oda, hogy összetartozónak tekintik azokat a halmazokat, melyek ugyan azzal az elemszámmal rendelkeznek, és ezt egy természetes számmal nevesítik.

Geometriai tapasztalatszerzés

A geometriai fogalmak a környezetünkben található formákból alakultak ki. Feladatunk, a geometriai alakzatok segítségével kialakítani a helyes fogalom használatot.

A geometriai ismeretszerzés a következő területekből áll:

- építések, alkotások szabadon
- tevékenységek tükörrel
- tájékozódás síkban, térben

Az óvodapedagógus feladatai:

- a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembe vételével tervezni a témaköröket
- a gyermekek érdeklődésének felkeltése a környezetük iránti kíváncsiságra, megismerési vágyukra építve
- a természeti, emberi, tárgyi világ megismerésének biztosítása
- biztosítson lehetőséget arra, hogy felfedezéseket tegyenek, éljék át a rácsodálkozás örömét
- a pozitív érzelmi viszonyok kialakításának segítése az élő és élettelen világgal
- segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában
- biztosítson időt, alkalmat, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre
- segítse a spontán tapasztalatszerzést, használja ki ennek fejlesztő lehetőségét (figyelem, elemző lehetőség)
- segítse a külső világ megismerését az évszakváltások megfigyeltetésével
- használja ki a környezeti nevelés lehetőségeit a közösségi nevelés segítésére

- kerüljenek a gyerekek minél többször problémamegoldó helyzetekbe, melynek megoldását empatikusan és differenciáltan segítse

- teremtsen matematikai feladatokra

alkalmas helyzeteket, játék szituációkat

- segítse a mennyiségi, alaki, térbeli ismeretek kialakulását
- fedeztesse fel a formai, térbeli kiterjedéseket a körülvevő világ megtapasztalása során
- emelje ki a környezet esztétikumait (hangokat, színeket, illatokat, formákat, az élet ritmikusságát)

-figyelmesen, tapintatosan irányítsa a gyermeki beszédkedv alakulását - a felmerülő kérdésekre kapjanak a gyermekek kielégítő válaszokat

- a gyermekek természetes kíváncsiságára építve, cselekvő tapasztalásokkal a közvetlen és távolabbi környezet életkornak megfelelő megismertetése, a környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony alakítása, a természet tiszteletére és védelmére nevelés, ökológiai szemlélet kialakítása
- Teremtsen lehetőséget mind a külső világ megismerése, mind a matematika tartalmú megismerés tevékenységek során a gyerekek vitakészségének fejlesztésére a feladatok során

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- kialakul a gyermekek alapvető igénye: a környezet felfedezésére, a rácsodálkozására, a természet szeretetére és gondozására
- a gyermekek a környezetből szerzett ismereteit játékában felhasználják, átéli, folyamatosan gyakorolják, egyéb tevékenységeiben is alkalmazza
- életkoruknak megfelelően értik a természetben meglévő összefüggéseket
- rendelkeznek életkoruknak megfelelő ismeretekkel: közlekedésről, alapvető közlekedési szabályokról
- rendelkeznek életkoruknak megfelelő ismeretekkel a biztonságos életvezetés témakörében
- az általuk ismert állatokat csoportosítják életterük, táplálkozásuk, és egyéb tulajdonságuk szerint.
- rendelkeznek megfelelő ismeretekkel
- a növényvilágról

- önállóan gyakorolják a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit, tudják, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van
 - különbséget tesznek az évszakok között, ismerik jellegzetességüket, felismerik a napszakokat
- felismerik környezetük színeit, színárnyalatokat
- a testrészeket az emberi test felépítésének megfelelően felsorolják, igényesek testük tisztaságára
- megnevezik családtagjaikat, foglalkozását, valamint lakcímüket
- szívesen számlálnak, alakul számfogalmuk 10-es számkörben
- környezetükben lévő matematikai összefüggéseket felismerik,
- alapszintű ismeretekkel rendelkeznek matematikai fogalmaikkal
- a gondolkodási műveleteket helyesen alkalmazzák
- ismerik az egyszerűbb síkbeli, térbeli alakzatokat

*Munka jellegű
tevékenységek*

A személyiségfejlődés fontos eszköze, a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka, és munkajellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény-, és állatgondozás...stb.).

A gyermek munkajellegű tevékenysége aktív, játékos tevékenység.

A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök, és képességek, tulajdonságok (mint pl. a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) kialakításának fontos lehetősége.

A munka ebben az életkorban szervesen összefonódik a játékkal, annak indítékai is megegyeznek, ilyen az érdeklődés, a kíváncsiság, a tevékenység lehetősége, az eszközök; a műveletek vonzereje motiválja a gyermekeket.

A munka a szociális tanulás, a szocializáció egyik hatékony formája, amely óvodás korban a munka jellegű tevékenységekben fejeződik ki.

A munkát - éppúgy, mint a játékot - szívesen, örömmel végzik. Elsősorban önmagukért, majd a közösségért végzik, kezdetben segítséggel, később teljesen önállóan, öntevékenyen.

Örömet jelent önmaguk kipróbálása, környezetének megismerése, az érzelmileg közel álló személyekkel való együtt munkálkodás.. A felnőttek és társaik elismerése újabb tevékenységre serkenti őket.

Törekszünk arra, hogy a gyermekeknek ne kényszer legyen a munka, hanem pozitív élmény. Végezzék szívesen a közösség érdekében, tartsák ezt fontosnak, érdemnek. A munka a tapasztalatszerzésnek, az együttműködési készségnek, céltudatosságnak, önállóságnak és az önfegyelemnek alakítója. Az újrakezdés, a hibajavító próbálkozás edzi az akaratot, az eredményre törekvést.

A munkajellegű tevékenység során – az anyanyelvi nevelés feladatai: különböző beszédformák (udvarias megszólítás, utánzásra késztetés, kérés, buzdítás, dicséret verbális kifejezéssel) gyakorlása, munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megszervezése, mondatba foglalása.

.....

Az óvodapedagógus feladatai:

.....

- *a munka jellegű tevékenységek feltételeinek megteremtése, változatos formáinak biztosítása*
- *biztonságos, sikerorientált légkör biztosítása*
- *figyelembe venni a gyermekek fejlettségét, értékelni az erőfeszítéseiket*
- *alakítson ki munkakészségeket és szokásokat*
- *biztosítsa a tartalmas, önálló munkavégzés állandóságát, folyamatosságát*
- *teremtse meg a biztonságos feltételeket (balesetmentesség)*
- *segítse a feladattudat kialakulását (az elkezdett munka befejezése)*
- *vezesse rá a gyermekeket az elvégzett munka örömének megélésére*
- *alapozza meg az erkölcsi szokás és normarendszert*
- *építsen a gyermekek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire*
- *a gyermek által használt tárgyi eszközök hozzáférhető és biztonságos elhelyezése*
- *segítsük elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban, és a környezet alakításában*

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő pozitív értékelést igényel.

.....

Munka jellegű tevékenységek az óvodában

Saját személyükkel kapcsolatos:

- mosdóhasználat
- öltözködés
- önkiszolgáló étkezés
- saját szekrény rendben tartása

Közösségért végzett munkák:

.....

A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik fajtája.

- naposság
- segítségnyújtás kicsiknek
- segítség a felnőtteknek eszközök előkészítésében
- segítség a csoportszoba rendezésében, díszítésében

Alkalomszerű munkák:

- kisebb megbízatások teljesítése
- udvari, kerti munkák (levélsöprés, gereblyezés, locsolás)
- madáretetés
- óvodánk kiskertjének gondozásában való segítség
- udvarunk fáinak, bokrainak ápolása

-
- *a csoportszobában lévő növények, virágok ápolása. Vegyék észre, hogy mikor van szükség a segítségükre.*

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- *az önkiszolgáló tevékenységet teljes önállósággal végzik*
- *örömmel végeznek munka jellegű tevékenységet*
- *örülnek a közös munkának és szívesen végzik*
- *környezetükre, saját holmijukra és azok rendezettségére figyelnek*
- *szívesen vállalnak alkalomszerű feladatokat*
- *segítenek társaiknak, megbecsülik mások munkáját*
- *naposságot szívesen vállalnak, az ezzel járó feladatokat a pozitív értékelés hatására önállóan, igényesen végzik*
- *a környezetükben lévő növényeket óvják, a növények gondozásában szívesen részt vesznek*
- *Az óvodai környezetvédelem feladatait szívesen látják el*
- *Ismerjék fel, hogy a munka érték, tiszteljék mások munkáját.*

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánpótlásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, a megfelelő attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése.

Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

Az óvoda a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A gyermekkor az életnek az a szakasza, amikor a legnyitottabb az őt ért benyomásokra. A tanulás a gyermek világképének alakulását is befolyásolja, ezt felismerve ki kell használni a tanulásban rejlő összes lehetőséget.

Minden gyermek egyenlő értékű, nevelésünkkel a gyermeket aktivitásra motiváljuk; bármely aktivitás mellett előre halad fejlődésük.

A kíváncsiság, a felfedezés, a megtapasztalás élménye teszi érdeklődővé, nyitottá, érzékenyvé a gyermeket. A tanulási folyamat során adjunk minél több lehetőséget a próbálkozásra, tévedések utáni újrakezdésre, a hibák javítására minden következmény nélkül. Így olyan attitűdöket, motivációkat alakítunk, amelyek képesé teszik a gyermekeket arra, hogy váratlan és komplex élethelyzetekkel megbirkózzanak, és egyre több örömet leljenek az önfejlesztő tanulásban.

A nevelési folyamatban érvényesítjük a gyermek jogait, érzelmi fogékonyságára, szükségleteire, érdekeire építünk. Figyelembe vesszük életkori és egyéni sajátosságaiból fakadó fejleszthetőségét, megismerjük az egyes gyermek tapasztalatait, értelmi képességeit. A fejlesztést ehhez igazítottan valósítjuk meg, elősegítve az önmegvalósító törekvések kiteljesedését.

Az óvodapedagógus feladatai:

- folyamatos lehetőség biztosítása a gyerekek minden érzékszervét foglalkoztató tapasztalásra
- sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálása
- a gyerekek cselekvő aktivitásának fenntartása, fokozása
- ismereteik különböző helyzetekben való alkalmazás segítése
- egész személye legyen példa a gyermekek előtt modellkövetésre a magatartás és viselkedés tanulásához
- támogassa a spontán játékos tapasztalatszerzést
- segítse a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak rendszerezését, bővítését
- segítse jártasságainak, készségeinek és képességeinek kialakulását, fejlesztését
- irányítsa és szervezze a megfigyelést, tapasztalatszerzést
- támaszkodjon a gyermekek érzelmileg motiválható cselekvő gondolkodására
- segítse a cselekvő, szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi gondolkodás kialakulását
- foglalkozzon differenciáltan a lassabban fejlődő, és a kiemelkedő képességű gyermekek fejlesztési lehetőségeivel, fektessen hangsúlyt az egyéni bánásmódra, a pozitív megerősítésre, a gyermek sikerélményhez juttatására
- a tanulási folyamatban érvényesítse a játékot, a játékos elemek alkalmazását

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- önfegyelem alakulása
- szándékos figyelem alakulása
- feladat-megoldási képesség sikerélményeken keresztüli fejlődése
- fejlődik a kudarcok elviselésének képessége
- elemi, fogalmi gondolkodás alakulása

- *elemi ismeretekkel rendelkezik*

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, melynek során az óvodából iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: test, lelki, és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

Informatikai nevelés, IKT alkalmazás

Az Információs Kommunikációs Technológiák olyan eszközök, technológiák, amelyek az információ- kommunikációközlést, feldolgozást, tárolást segítik, gyorsabbá, könnyebbé teszik.

Az IKT alkalmazás feltétele a befogadó, nyitott, innovatív pedagógusi szemlélet.

Az óvodapedagógusoknak fel kell ismerni a sikeres IKT alkalmazáshoz, hogy hasznos az nevelés, oktatás számára az információs technikák alkalmazása.

Az intézményünkben minden informatikai eszköz, rendelkezésre áll. A folyamatos képzést szakemberek segítségével és belső továbbképzésekkel segítjük.

Olyan anyagot állítottunk össze, mely gyermekközpontú pedagógiára ösztönöz, és a korszerű informatikai eszközök használatának játékos előkészítésére épít. Elemei az anyanyelvi kommunikációhoz, a vizuális kultúrához, az ének-zenéhez kapcsolódnak. Az informatika játékos alkalmazásával számos képesség fejleszthető eredményese, egyéni ütemben, kudarc nélkül.

Az informatika az információk szerzésével, tárolásával, feldolgozásával, továbbításával, ennek módszereivel és eszközrendszerével foglalkozó tudomány.

Az élet elképzelhetetlen az információk állandó adása-vétele nélkül. Az információ rögzítése és továbbítása is fontos feladat.

Az informatika a 3-6-7 évesek korcsoportjában csupán előkészítő játékaival, eszközeivel van jelen. Tehát a számítógép ugyanolyan önként választott játékeszköz, mint akár a babakonyha, vagy a lego. A kor kihívásait nem lehet figyelmen kívül hagyni, előbb-utóbb mindenhol elfogadott lesz az új technika nevelési célú alkalmazása.

Az informatikai kultúra megismertetése, az informatikai eszközökkel való ismerkedés az óvodában nem a számítógép használatával kezdődik. Sok olyan játék van, melyet akár teremben, akár szabad területen tevékenykedve az információs kultúrát és a későbbiekben a számítógép használatát megalapozza. Pl.: teknőc játék, robot játék, melyek a téri tájékozódást, és a kommunikációs készséget fejlesztik.

Az informatikai nevelés során elsősorban a következő képességek fejlesztéséről van szó:

- vizuális és auditív felfogó képesség,*
- problémafelismerő és megoldó képesség,*
- szellemi aktivitás,*

- beszéd és kommunikáció
- emlékezet és gondolkodás,
- figyelem, képzelet,
- téri tájékozódás, koordinációs képesség,
- testszintónia,
- finommotorikai készség,
- önbizalom, önértékelés.

Információinkat érzékszerveink segítségével szerezzük: látással, hallással, tapintással, szaglással, ízléssel.

Nem minden ingerület jelent információt, alapvetően ezek legtöbbször csak adatok. Akkor válnak információvá, ha a jelzéseket befogadó gyermek megfelelőképpen értelmezi azokat és reagál rájuk.

A gyermekekkel meg kell ismertetnünk azokat a változatos módokat, ahogy a minket körülvevő élő és élettelen környezettel kapcsolatot tudunk teremteni, megfejtve annak különféle jelzéseit, információit.

Az információs kultúrát megalapozó blokk tartalmát tekintve szoros kapcsolatban van a kommunikációval. A kommunikáció már folytatás, hiszen a gyermek észlelte, felfogta a számára fontos jelet, üzenetet, és ezt valamilyen formában kifejezésre juttatja egy másik egyén vagy egy csoport számára. Az információ szerzése az egyén szempontjából egyoldalú folyamat, de értelmezése és továbbítása már kétoldalú, mivel egy adó és egy vevő szükséges hozzá. Ekkor már kommunikációról beszélhetünk. A kommunikáció legfőbb feladata az információforgalom biztosítása.

Az IKT eszközök, a kommunikáció, az anyanyelv elsajátításának segédeszközei.

Az Informatikai Világközpont Oktatási Csoportja (Párizs) Rachel Cohen professzorasszony és kutatócsoportja vállalkozott pedagógusok, pszichológusok, és számítógépes szakemberek segítségével, hogy megválaszolják a számítástechnikának az oktató-nevelő munkánkba való beillesztésével kapcsolatos kérdéseket.

Környezetünk írott üzeneteinek megfejtéséhez legjobb segédeszköznek a számítógépet találták, mely lehetővé teszi az egyéni fejlesztést, önfejlesztést, a hibákon keresztül pedig módot ad az állandó önkorrekciónak.

A gyermek soha nem ül egyedül az eszközökkel, mindig élénk aktív kommunikációs környezetben alkot, ahol a beszédnek, a gondolatok szóbeli kicserélésének is jelentős szerep jut.

A gyermekek megtanulják az eszközöket önállóan, teljes biztonsággal kezelni, olyan játék ez számukra, mint bármely más játékeszköz a csoportszobában. A gyermekek könnyen elfogadják

.....

azt a tanulási módszert, amit az eszközök nyújtanak nekik. Megfontoltabbak lesznek döntéseikben, hiszen munkájuk eredménye azonnal látható a képernyőn. Éppen ezért megtanulják, hogy előbb gondolkodni kell, aztán jöhet a megoldás.

Külön ki kell emelni az eszközök eredményes alkalmazásának lehetőségét a különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztésében.

Amire oda kell figyelni, a számítástechnikai fejlesztés bevezetése alkalmával:

Az oktatás keretében olyan szoftverek alkalmazása lehetséges, mely felhasználói ismereteket közvetítenek, segítenek a képességfejlesztésben.

Oda kell figyelni, hogy a gyermekek mennyi időt töltenek az eszközök előtt, és milyen körülmények között. Óvodában 10-15 percnél többet ne töltsenek egy nap a gyermekek a képernyő előtt.

Nagyon fontos, hogy milyen a környezet, a bútorzat alkalmazkodjon a gyermekek méretéhez, /szék, asztallap, monitor/

Példát szeretnénk mutatni arra, hogy az informatikai eszközöket mennyire sokoldalúan, értelmesen, eredményesen tudjuk használni nevelő-oktató munkánkban a gyermekek sokoldalú fejlesztésében.

Az IKT eszközök minden korcsoportban igen nagy motiváló erőt jelentenek, erre építünk, a használat helyes irányba való terelésével.

Fontos feladatunk, hogy az alkalmazási lehetőségeket, szoftvereket ismertessünk meg a szülőkkel, hallgatókkal, hogy az óvodán kívüli helyzetekben megláttassuk az IKT használatának jelentőségét, lehetőségeit.

A szülőket folyamatosan tájékoztatjuk az újonnan megismert és alkalmazott képességfejlesztő programok lehetőségeiről, a gyermekek fejlődéséről, a számítástechnikai képzésről szülői értekezleten, fogadóórák alkalmával.

Célunk, hogy a gyermekek alapvető ismeretekkel rendelkezzenek az IKT eszközökről, azok használatáról, megismerjenek néhány képességfejlesztő programot, és azokat önállóan használni is tudják.

Tanulják meg a programokat elindítani, ki és belépni a különböző programokba.

Óvodánkban pontosan megtervezzük a csoportszobában lévő tabletek, mint játékeszközök használatát. Korcsoportonként meghatározzuk, hogy a gyermekek mennyi időt tölthetnek el a tablet használatával, az óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens segítségével, bekapcsolódásának a mértékét, valamint az informatikai felelős pedagógus meghatározott

időközönként az óvodapedagógusokkal egyeztetve frissíti a gyermekek számára elérhető képességfejlesztő játékokat.

Az informatikai nevelés tapasztalatait, a gyermekek fejlődését a csoportnaplóban rögzítjük.

Tehetségazonosítás, tehetséggondozás

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek sorába tartoznak az átlagon felüli képességgel rendelkező gyermekek is. Az óvodánkban általánosan 5-6 éves korban gyakorlat a beazonosítás, annak felismerése, hogy a gyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre képes.

Az intézményben a megfigyelésen túl a Kíváncsi ládát, mint mérőeszközt használjuk, amely a Gardner féle tehetségtypusok felismerésére ad lehetőséget:

A kíváncsi láda egy diagnosztikus tehetségazonosító mérőeszköz-csomag, ami a négy-tíz éves gyerekek kíváncsiságát igyekszik „kitapogatni”, megtalálni, és a játék folyamatában azonosítani a kiemelkedő, erős területeket a kisgyerekeknél.

A ládát úgy találták ki, hogy ki lehessen nyitni, szét lehessen szedni: ekkor a ládából a varázsló vára lesz. A varázslóval kapcsolatos cselekmények, kalandok adják a kerettörténetet a játékhoz. A ládában található még mágneses figurák és zsákocskák, a zsákok rejtik az újabb és újabb feladatok hozzávalóit, „alkatrészeit”.

Amíg a gyermek játszik, mi egy értékelő lapon követjük a tevékenységét: megfigyeljük, hogy miként viselkedett a játék közben. Tehát nem az a fontos, hogy minden feladatot elvégzett-e, hanem hogy hogyan tevékenykedett. Ebből következtetünk arra, hogy milyen a személyisége, és milyen képességekben emelkedhet ki.

Az eszközzel a következő intelligencia területeket mérjük:

- testi- kinezetikus;
- nyelvi;
- térbeli- vizuális;
- logikai- matematikai;
- természeti;
- zenei;
- interperszonális;
- intraperszonális.

Óvodáskorban tehetségigéretekről, tehetségre utaló jelekről beszélhetünk:

- intellektuális jegyek: gazdag szókincs, jó kifejezőkészség, nagy ismeretanyag különböző területeken, lényeglátás, jó következtetőkészség-logika, gyors észlelés, különbségtevés, jó kritikai készség
- motivációs jegyek: kíváncsi, érdeklődő, tud lekesedni; kockáztatja a tévedést; önállóan dolgozik; aktív a problémamegoldásban; sok energiája van; keresztül tudja vinni elképzeléseit; kitartó, elmélyült; van határozott érdeklődési területe

.....

- *kreativitás: eredetiség a gondolkodásban, felfedező kíváncsiság, ötletgazdagság, szokatlan kérdések, ismereteit többféle területen tudja használni, rugalmasság, képzelőerő, esetleg művészi beállítódás, humorérzék*

Feltételek biztosítása:

- *Ábrázolási, kézimunka tevékenységek gyakorlásához változatos eszközök, anyagok, technikák állnak a gyerekek rendelkezésére;*
- *Zenei tevékenységhez sokféle hangszer várja a gyerekeket;*
- *Megfigyelésekhez, kísérletekhez kreatív eszközök;*
- *A nagyvilág megismeréséhez diák, diafilmek, cd-k, ismeretterjesztő könyvek, földgömb, térkép biztosított, okos tv*
- *Improvizációhoz, dramatikus- és szerepjátékhoz, bábozáshoz, különböző színű és méretű anyagok, jelmezek, fejdíszek, bábok, paraván áll a gyerekek rendelkezésére.*

Az óvodapedagógus szerepe, feladata:

- *Többféle tevékenység kínálata, egyéni utak támogatása, célzott képességfejlesztés*
- *Szükséges eszközök biztosítása*
- *Elfogadó, támogató, inspiráló környezet teremtése*
- *Szülők tájékoztatása, támogatása*

Az óvodánkban a tehetségigéreteket a csoporton belül tevékenységek gazdagításával, a csoporton kívül tehetségműhelyek felajánlásával fejlesztjük.

Különböző foglalkozásokon vehetnek részt a gyermekek délutánonként:

Csepp-kód

Csepp-hangoló

Csepp-fortély

Kézműves kuckó

"A tehetség lehetőség az egyénben, amely külső-belső tényezők interakciójában jön létre. A tehetség viselkedés és attitűd, értékrendszer és önértékelés." Gyarmathy Éva

Mérés, értékelés, ellenőrzés rendszere

Az ellenőrzési, mérési és értékelési rendszer jogszerűen, szakszerűen, tervezett módon, partnerközpontúan, hatékony végrehajtásra törekedve és alapvetően a gyermekek érdekében működik intézményünkben.

Törekszünk arra, hogy:

- összhangban legyen az intézmény működését szabályozó dokumentumokkal.*
- átfogó, az intézmény egészére alkalmazható legyen*
- objektív, konkrét, gyakorlatias és könnyen adminisztrálható legyen*
- áttekinthető, reprodukálható, egyértelmű, fejleszthető legyen*
- az objektivitás növelése érdekében az értékelendő területet több szempontú legyen és építsen az intézményen belüli és kívüli humán erőforrásokra*

Az óvodai csoportok és a gyermekek fejlődésének nyomon követése

A mérések tervezésekor a gyermek életkori sajátosságait tartottuk kiemelt szempontnak. A bemeneti mérések minden tanév elején, október közepéig zajlanak, hogy pontos kép alapján lehessen megtervezni az egyéni fejlesztési feladatokat.

A mérési koncepció kidolgozásánál alapvető elvnek tekintettük, hogy az óvoda nevelési intézmény, ezért a mérési eszközeink az óvodai neveléssel összhangban megjelenő játékos keretek között végezzük.

A tartalmi munka mérésénél a minimum szintek meghatározására törekedtünk azzal a megjegyzéssel, hogy a gyerekek differenciált fejlesztése lehetővé teszi a minimumtól való pozitív és negatív irányú eltávolodást. Természetesen a fejlődés mutatói gyermekenként igen jelentős egyéni eltérést tesznek lehetővé pozitív és negatív irányban. A fejlesztést minden esetben ehhez igazítjuk.

A működtetett rendszer célja, hogy megfelelő információkkal rendelkezünk a gyermek számára legoptimálisabb fejlesztés megtervezéséhez.

Mérési, értékelési koncepció:

- *Testi fejlettség vizsgálata*
- *Szociális fejlettség és érettség vizsgálata*
- *Érzelmi - akarati élet mutatói*
- *Értelmi képességek vizsgálata*
- *Beszédfejlettségi szint vizsgálata*

A mérési, értékelési koncepció dokumentumai:

- *Korcsoportos mérőfüzetek*
- *Egyéni fejlesztési tervek*
- *SNI gyermekek esetében fejlődési napló*
- *Feljegyzések, bejegyzések, megjegyzések a gyerekcsoportról és az egyes gyerekekről*
- *Gyermekrajzok összegyűjtött anyagai*
- *Az egyéni fejlődést nyomon követő lapok*
- *Személyiséglapok, családról szóló feljegyzések, anamnézisek, adatlapok*
- *Óvodavezető csoportlátogatási feljegyzései, értékelései*
- *Dolgozók minősítésével kapcsolatos iratanyagok*
- *Önértékelési program anyagai*

Az önértékelési rendszer működtetésével az Országos Szakmai Ellenőrzés standardjai alapján intézményünkre szabott értékelési rendszer használatával a hatékonyabb, egységes elvárásokat tükröző minőségfejlesztési rendszert működtetünk.

Vezetői feladatok ellenőrzési szempontjai:

- tervezés
- feladatszervezés, végrehajtás koordinálása
- döntéshozatali folyamatok irányítása
- ellenőrzés
- értékelés, visszacsatolás

A vezetői ellenőrzés módszerei:

Az intézmény belső erőforrásait felhasználva:

- önértékelés,
- nevelőtestületi szinten történő értékelés.
- szülői elégedettségmérés
- kompetencia alapú teljesítményértékelés

Pedagógusok ellenőrzésének területei:

Óvodapedagógusi szerep

- Pedagógusi szerep színvonala
- Tevékenység szervezés, vezetés
- Gyermekcsoportjának fejlettségi-neveltségi szintje
- Differenciálás, egyéni bánásmód
- Értékelési gyakorlata, kultúrája
- Pedagógiai kompetenciája
- Kommunikációja

Szervezeti szerep

- *Az óvodai szervezeti struktúrában elfoglalt szerep*
- *Munkatársi jellemzői*
- *Szervezeti felelőssége*
- *Együttműködése*

Dokumentációs rendszer

- *Gyermekek nyilvántartása*
- *Intézményi dokumentációk*

Munkafegyelem, munkatempó

Önképzés, továbbképzés

Pontos munkarend betartás Fegyelmezett munkavégzés

**Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai
tevékenységek**

Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez kell alkalmazkodniuk.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermeknek óvodai nevelésben biztosítani kell az önazonosság megerősítését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő esélyek mellett az optimális fejlődést.

Óvodáskorú gyermekek esetében a nevelés tudatosan kerüli a nemi sztereotípiák erősítését, elősegíti a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását.

Feladat:

Az esélyegyenlőség biztosítása:

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése mellett kiemelten fontos a befogadó környezet megteremtésével a kialakult előítéletek lebontásához való hozzájárulás, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése.

A gyermekek védelme minden óvodapedagógusnak kiemelt feladata. A gyermekvédelmi törvény ismerete, annak betartása a gyermekek érdekeinek képviselője kötelezettsége minden nevelő-oktató intézmény részére.

Igyekszünk tapintatos, személyes kapcsolatot kialakítani a szülőkkel, a családokkal, a nevelőkkel és a gyámokkal is.

.....

Az óvodai nevelésnek az egyenlő hozzáférés biztosításával a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia.

Az óvodai nevelésnek az egyenlő hozzáférés biztosításával a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia

A gyermeki jogok védelme:

.....

- minden gyermek részére biztosítjuk a fejlődéséhez szükséges feltételeket
- lehetőséget biztosítunk, hogy családi háttere vagy eltérő fejlődése kapcsán kialakult hátránya csökkenhessen
- a családokkal tapintatos, személyes kapcsolatot alakítunk ki,
- közreműködnünk a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében,
- minden felmerülő kérdésben a Gyermekvédelemre vonatkozó törvények szerint cselekszünk.
- Szükség szerint jogi képviselő segítségét is igénybe vesszük

A gyermekvédelmi munkát óvodánkban az óvodavezető és a családgondozók koordinálják, a folyamatot az integrációs munkaközösségünk is szakmai segítségével támogatja.

Feladataink:

- *gyermekvédelmi esetek feltérképezése, a feladatok koordinálása*
- *gyermekvédelmi szempontból szükséges nyilvántartások vezetése*
- *a gyermekek életének folyamatos figyelemmel kísérése*
- *szükség esetén környezettanulmány készítése*
- *kapcsolattartás a vezetőséggel, csoporttal, a Gyermejjóléti Szolgálattal,*
- *gyermekvédelmi ügyek intézéséről a meghatározott személyek tájékoztatása*
- *közreműködés a védelembe vett gyermekek élethelyzetének rendezésében*
- *ha erre nincs mód, a gyámhivatalok felé kell kezdeményezni a nevelőcsaládra vagy örökbefogadó szülőkre való igényt felterjesztését*

Ünnepek, hagyományok

Óvodai gyermekközösségünkben az összetartozás érzésének kialakulását hagyományaink és ünnepeink is segítik. Az ünnepek tartalmának megismerése a gyermekek érdeklődésének és életkorának megfelelően történik.

Nagyon fontos gyermekeink számára a hétköznapiaktól eltérő hangulat és az érzelmi állapotok átélése (készülődés, a várakozás öröme, kellemes feszültség stb.). Átélik az ajándékozással kapcsolatos örömeiket és az ajándékok megbecsülését.

Ünnepeink Őszünnep:

Márton naphoz kapcsolódva, az őszi betakarítás, természeti ünnepkörre való emlékezés játékkal, befőzéssel, süteménykészítéssel, közös lámpás felvonulással.

Advent:

Az őszi díszítést felváltja a karácsony hangulatát idéző sokféle koszorú, ablakdísz, Mikulás-jelkép, mindennap gyertyagyújtás az adventi koszorú körül, miközben énekelünk, verselünk.

Mikulás:

Mikulást versekkel és énekekkel várjuk, jövedelekor ezzel köszöntjük. A Mikulás ezután átadja a személyre szóló intelmeit és ajándékait.

Farsang:

Az időszak kezdetétől feldíszítjuk az óvodánkat. Az ünnepség napján mindenki az általa elkészített jelmezbe öltözik. Biztosítjuk az átváltozás lehetőségét, a "bármilyen lehetsz" élményét. Közös verselünk, énekelünk, táncolunk.

Parasport nap

A fogyatékkal élők tiszteletére szervezzük projekt hetünket a FODISZ támogatásával. A projekt héten a témával kapcsolatos meséket dolgozunk fel, majd egy délelőtti sport nap keretében ismerkedünk a választott fogyatékkal való élettel.

Március 15.:

Zászlókat, kokárdákat készítünk különböző technikákkal. Hazánk jelképeivel ismerkedünk ezekben a napokban: címer, zászló, kokárda.

Víz világnapja:

Csoporton belül szervezzük, heti projektben dolgozunk fel tevékenységek segítségével a témát.

Húsvét:

Vidám tavaszi ünnep. Húsvéthoz kapcsolódó néphagyományokkal ismerkedünk. Locsolóverseket tanulunk. A fiúk meglocsolják a lányokat. Jelképekkel díszítjük az óvodát. A díszeket különféle technikákkal készítjük a gyerekekkel közösen. Megismerkedünk a tojásfestés különféle módjaival. Az óvodába a nyuszi ajándékot hoz, amit az udvaron találnak meg a gyerekek.

Föld napja:

Remek lehetőség a szűkebb környezetünk megismerésére, a kert rendezésére, növények ültetésére, megújulás, környezettudatos gondolkodás erősítésére. Projekt módszerrel tevékenységekbe ágyazva szervezzük.

Gyermeknap:

Az óvónők ajándékot készítenek a gyermekeknek. Vetélkedőket, gyermeknap programokat szervezünk számukra, örömteli játékokat, versenyeket.

Madarak, fák napja:

A föld napjának folytatásaként a már megújult környezetben a növények, madarak kapcsolatáról tanulunk ezen a napon. Kiemelt feladat, hogy az öko szemléletet erősítsük a gyerekekben.

Nemzeti összetartozás napja:

Közös játékkal, zenével, néptáncsal gondolunk arra, hogy bár sokfelé vagyunk, mind összetartozunk.

Évzáró nyárünnep:

Az év közben tanultak rövid műsorban való bemutatása, közös ünnep szülőkkel, gondviselőkkel, ünnepe a nyárnak, a sikeres tanévnek, és az iskolába menő gyerekek búcsúztatása.

Hagyományaink

- *Születésnapok, megünneplése: közös egészséges, minden gyermek által fogyasztható sütemény sütés az ünnepeltnek, versek, énekek kívánságlistája, apró ajándék*
- *Kulturális programok (bábszínház, múzeum, kiállítás)*
- *Kirándulások szervezése*
- *Rajzkiállításon való részvétel,*
- *Közlekedési versenyeken való részvétel*
- *Bábműsorok*
- *Kézműves szakkör és családi délutánok*
- *Nyílt napok*
- *Közbiztonsági nap*
- *Iskolalátogatások*
- *Babamama klub*
- *Origami munkaközösség*
- *Képességfejlesztő sakk szakkör*
- *Muzsika hangja, zenei program*
- *Dráma szakkör*
- *Cseppkód*
- *Mi könyv vezetése*

Inklúzió, integráció

Mai szóhasználatban az integrált oktatás „a tanulásban valamely oknál fogva akadályozott (pl. fogyatékos, képességzavar, szociális hátrány) gyermekek együttes, a lakóhelyhez közeli nevelését, oktatását jelent.

A gyógypedagógiai szempontú integráció a sajátos nevelési igényű gyermekeknek és tanulóknak az épek (másképpen „többségi”) óvodáiban, alapfokú, középfokú oktatási intézményeiben, illetve a felsőoktatás intézményeiben megvalósuló nevelése, oktatása, képzése megfelelő feltételek biztosítása mellett.

Az integráció típusai, formái és szintjei

Lokális integráció: *a helyi iskolában/óvodában egy külön osztályban/csoportban helyezik el az SNI gyermekeket,*

Szociális integráció: *az SNI gyerekek elkülönülten tanulnak, de bizonyos események (pl. ünnepek) alkalmával a többi gyerekkel közös programon vesznek részt*

Funkcionális integráció

Részleges – van valami közös – a fentiek variációi

Teljes - ha az SNI gyerekek nevelése-oktatása speciális megsegítéssel történik a nem fogyatékosok csoportjában az óvodai élet teljes időtartamában.

Fordított integráció: *valakiről azt hiszik, hogy értelmi fogyatékos, és ezért kerül speciális osztályba.*

Spontán integráció: *Egy fogyatékos diákot a normál osztályba tesznek, mert nincs máshol hely.*

Az integráció szintjében bekövetkező minőségi különbségek a fogadás (integráció) és a befogadás (inklúzió) kifejezésekkel értelmezhetőek. Az inkluzív (befogadó) intézményi oktatás és nevelés az integrált nevelés továbbfejlesztett formája.

A befogadó intézmény pedagógusai az egyéni differenciálás alapján az egyéni kibontakoztatás és fejlesztés szemléletét képviselik és nem a gyermeket igyekeznek a környezethez igazítani, hanem a környezetet próbálják a gyermek igényeinek legmegfelelőbbre formálni, hogy a mindennapi életben való sikeres boldogulását elősegítsék.

Az integrált nevelés-oktatás akkor valósul meg, ha:

- *a sajátos nevelési igényű gyermekek, kiválasztása és befogadása megfelelő módon, kellő körültekintéssel és szakértelemmel történik*
- *ha sérülés specifikus ellátásuk teljes körű*
- *ha a pedagógusok megismerik a gyermekek sajátos nevelési igényét, és megszerzik a nevelés-oktatásukhoz szükséges kompetenciákat*

Mindazok a gyerekek kiemelt figyelmet igényelnek, mert valamiben mások:

- *a sajátos nevelési igényű gyerekek (SNI) alapító okiratban meghatározottak szerint*
- *a halmozottan hátrányos helyzetűek HH, HHH*
- *az etnikai kisebbségek és a migráns családok gyermekei*
- *az intellektuális tehetségek (tudományterületeken kimagaslók)*
- *a művészi tehetségek (képzőművészeti, zenei)*
- *pszichomotoros tehetségek (sport, tánc, kézügyességet igénylő terület)*
- *szociális tehetségek (vezető, szervező, irányító)*

Az inklúzió megvalósításának feladatai:

- *a szociális befogadás szerepe*
- *az intézmény azonosulása az inklúzió gondolatával*
- *az intézmény felszerelése a speciális igényű gyermekek óvodai életét segítő eszközökkel (autisták esetében például: vizuális megsegítés, helyben és otthon használható szociális történetek és szabály kártyák, megnyugvást segítő eszközök [pl. pihenéshez súlyozott takaró és zene] és játékok [szenzoros élményt biztosító], az udvari játék és a tornatermi elfoglaltság során használható, őket nyugtató eszközök [hinta, billenőpad, bilibo, huple, csepphinta stb.])*
- *a gyermekek oktatása során az egyéni differenciálás mint alapelv elfogadása*

- *a gyermekekkel való foglalkozás során az egyénre szabott bánásmód alapelveinek elfogadása (pl. a gyermeknek plusz segítség nyújtása az önellátásban, a gyermeknek az őt zavaró, zajos tevékenység esetén fülvédő biztosítása, speciális, a gyermek számára ismeretlen helyzetekben mint például az óvodai rendezvények, óvodán kívüli programok és kirándulások a gyermek számára többlet figyelem biztosítása, hogy az adott helyzetben szorongása oldásra kerülhessen)*
- *rugalmas tevékenységi terv bevezetése*
- *értékelési eljárások korszerűsítése*
- *a gyógypedagógus mint segítő partner bevonása a pedagógiai munkába*
- *a szülők bevonása az együttnevelésbe (pl. rendszeres fogadóórákkal, közös naplóvezetéssel)*
- *a szociális befogadás szerepe, melyet a tipikus fejlődésű gyermekek szüleinek oktatása, úgynevezett „érzékenyítés” biztosít*

-

Feladataink:

- *kiemelt figyelmet kell fordítani az egyéni fejlesztés tervezésére*
- *szükség esetén külön egyéni tervet kell készíteni a hátrányok leküzdéséhez*
- *figyelmet kell fordítani a gyermekek esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések megvalósítására*
- *a gyermek óvodai nevelése során figyelembe kell venni speciális igényeit és ennek tudatában figyelmet és segítséget kell neki biztosítani a többi gyermek számára egyszerű, de neki megoldhatatlan kihívást jelentő helyzetekben (pl. barátkozás, segítségkérés)*
- *a gyermek számára az óvodán belül és kívül, a szülőkkel együttműködve biztosítani kell a működéséhez és fejlődéséhez a leoptimálisabb, támogató környezetet és eszközöket*
- *az eltérő fejlődésű gyermekek esetében a megbélyegzés, kiközösítés, csúfolás megelőzése érdekében figyelmet kell fordítani a gyermektársak és azok szüleinek edukációjára, a megfelelő elfogadó környezet kialakítása érdekében.*

Az Alapító Okiratban foglalt, a fenntartó által meghatározott fogyatékoság típusának megfelelő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, fejlesztését vállaljuk el.

Alapító Okirat szerint a sajátos nevelési igényű gyermekek köre:

- *az ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermekek óvodai foglalkoztatása*
- *a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján enyhefokban értelmi fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai foglalkoztatása*
- *a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai foglalkoztatása*

- az intézmény Szervezet és Működési Szabályzatában meghatározott körben és mértékben a családban élő, jogszabályban meghatározottak szerint veszélyeztetett gyermekek óvodai foglalkoztatása
- Beszédfogyatékos gyermekek fogadása

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez, fejlesztéséhez szükséges feltételek közé tartozik az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz szükséges szakirányú végzettségű gyógypedagógus, logopédus foglalkoztatása, a foglalkozásokhoz szükséges speciális nevelési terv, valamint a szakértői bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása.

Célunk:

.....

-

A harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben váljon természetessé a gyerekek körében a személyiségük és képességeik különbözőségének elfogadása, egymás folyamatos segítése és támogatása.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése, hogy javuljon életminőségük, és a későbbiek folyamán könnyebben tudjanak beilleszkedni a társadalomba.

A sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő családok szakmai megsegítése az óvodában elérhető szakemberek által (logopédus, pszichológus, gyógypedagógus, mozgásfejlesztő gyógypedagógus).

Alapelvünk:

.....

A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő óvodai nevelés-oktatás mellett helyben gyógypedagógiai ellátásban is részesüljön.

Valljuk, hogy nem a közösségből kiszakítva, hanem a többi gyermek között, párhuzamos tevékenységként kezdeményezett fejlesztőjáték a legeredményesebb formája a fejlesztésnek, hiszen a fejlődési eltéréssel rendelkező gyermekek legjobb fejlesztői gyakran saját társaik, akik őket elfogadva és befogadva segítik az önellátás és a közös játék megtanulását, annak gyakorlását illetve az óvoda szabályrendszerének betartását

Gyermekeközösségbe csakis olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrálhatók, akik a többiekkel együtt nevelhetők vagyis a mindennapok során nincs szükségük folyamatos gyógypedagógiai megsegítésre.

Csak olyan különleges bánásmódot igénylő gyermek integrációját vállaljuk, aki az óvoda munkatársaitól az inkluzív szemlélet tükrében elvárható plusz odafigyeléssel és megsegítéssel akadály nélkül részt tudnak venni a csoport életében.

A korosztályuktól elvárható tolerancián túl jelenlétük nem terheli meg a csoport életét annyira, ami már a tipikus fejlődésű gyermekek elvárható fejlődését is hátráltatja

Az óvodapedagógusoknak olyan csoportléggkört kell kialakítaniuk, melyben a gyermekek magatartása, viselkedése kizárja a hátrányos megkülönböztetést, zaklatást (kiközösítés, megfélemlítés, megalázás, az emberi méltóság megsértése).

A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai – orvosi - pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatára kell építeni.

Eltérő fejlődésű gyermekek esetében különösen fontos az elfogadó, fejlesztő környezet mellett a megfelelő eszközök biztosítása, a szülőkkel és a gyermekkel óvodán kívül foglalkozó szakemberekkel való szoros együttműködés is. Ezt biztosítják a rendszeres fogadóórák és az óvoda illetve a szülők közötti, a gyermek együttnevelésére vonatkozó speciális tájékoztató.

A fejlesztés legfontosabb területei:

- *a kognitív funkciók fejlesztése*
- *alapmozgások kialakítása, a nagymozgások koordinálásának javítása, az egyensúlyérzék fejlesztése*
- *mozgásfejlesztés különböző gyógypedagógiai módszerekkel*

- *finommotorika fejlesztése*
- *minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztése, beszédszervek ügyesítése, beszédindítás, a beszédmegértés fejlesztése, az aktív és passzív szókincs bővítése és a grammatikai rendszer kiépítése*
- *játéktevékenység alakítása, adekvát játékhasználat elsajátítása*
- *szociális kompetenciák kialakítása, fejlesztése*

Az integrált nevelésből adódó óvodapedagógiai feladatok:

Inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségekben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátias készségek alakítása.

A sajátos nevelési igényű gyermek terhelhetőségénél az óvónő vegye figyelembe a sérülés, illetve a kiemelkedő képesség jellegét, mértékét, adott fizikai állapotot. Ismerje fel, és gondozza kiemelten a gyermekben rejlő kiemelkedő teljesítményt.

A napirend során szükség szerint kapjon segítséget a kisgyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.

Az óvodapedagógusnak figyelnie kell arra, hogy a gyermek fejlődését az állapotának megfelelő, az óvodában rendelkezésre álló speciális eszközökkel segítse.

Az óvodapedagógus értesse meg és tudatosítsa a gyermekcsoportban dolgozó dajkával, hogy kommunikációja, bánásmódja, viselkedése ugyanolyan modell értékű, mint az övé.

Szükség van a folyamatos pedagógiai kompetenciák, ismeretek bővítésére, elsősorban gyógypedagógiai téren.

Fontos a hatékonyság, eredményesség, szakszerűség és célszerűség érdekében együttműködés a szaksegítőkkal – gyógypedagógus, pszichológus, logopédus, fejlesztőpedagógus.

Szükség szerint szakvélemény, fejlesztési javaslat kérése a megfelelő szakszolgálatoktól.

Sikerkritériumok:

- *a sajátos nevelési igényű gyermekek szívesen járnak óvodánkba*
- *közösségen belül megtalálják a helyüket, társaik elfogadják és nem kerülnek peremhelyzetbe*
- *örömmel vesznek részt a tevékenységekben*
- *a bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődésük*
- *az óvodapedagógusok érzelmileg azonosulnak az inklúzióval, természetesnek tekintik a SNI gyermekek jelenlétét az óvodában*
- *az integráció gyakorlati megvalósítása az adaptivitás, és a teljesség szemléletében történik*
- *a kiemelkedő képességű gyerekek megkapják a differenciált fejlesztést mind a csoport életén belül mind pedig egyéni vagy mikrocsoportos formában*

A nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Eszközellátottságunkra jellemző, hogy minden tevékenységhez az alapellátás biztosított. A program működőképességének megtartásához elengedhetetlenül szükséges a folyamatos eszközpótlás és bővítés.

Játékállomány biztosítása, minőségi bővítése

A játékállomány egy részét pályázaton nyert pénzből vásároltuk, adományokból kaptuk, amelyek tartalmazzák a mindennapos játéktevékenység alapvető kellékeit (építőjátékok, társasjátékok, babaedények, babák, autók stb.). Minőségi bővítése a költségvetés keretéből, valamint adomány útján kapott pénz alapján történhet. Minden korosztálynak az életkornak megfelelő készségeket, képességeket fejlesztő játéktár rendelkezésre áll, de a gyors elhasználódás, a speciális jó minőségű játéktár fejlesztése folyamatos beszerzést igényel.

Szakmai eszközök biztosítása, minőségi bővítése

Alapkészletünk biztosított, változatos ábrázolási eszközök is rendelkezésünkre állnak, de folyamatosan pótolni kell.

Minden csoportban megfelelő mennyiségű, és technikailag ellenőrzött IKT eszköz áll rendelkezésre.

A zenei neveléshez szükséges egyszerű hangszerek is megtalálhatók.

A testi neveléshez fontos alapvető eszközök mindhárom csoportnál megvannak.

A csoportokban napirendi kártyát használunk, ez minden gyermek számára megkönnyíti a tevékenységek sorrendjének, a tevékenység váltásnak a követhetőségét..

A feladatvégzés megkönnyítése érdekében az öltözőkben és a mosdókban is folyamatábrák biztosítják a gyerekek vizuális megsegítését.

Kiemelten fontosnak tartjuk az ÉN könyv, és napló használatát óvodánk életét pedig Mi könyvben mutatjuk be képekkel!

Óvodánk mese- és szakkönyv ellátottsága

Mesekönyv, ismeretterjesztő, verses, zenei könyvek

A törzsállomány minden csoportban a minimális szinten rendelkezésre áll, folyamatos bővítése szükséges.

Szakkönyv:

Szakirodalmi tájékozottságunkat folyamatos bővítésre szorul, a napi szintű felkészülést segíti elő.

Felhasznált Irodalom

Az 2011.évi CXCV. törvény a Köznevelésről

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosítása, a 2003. évi LXI. Törvény

Az Óvoda Intézményi Minőségirányítási Programja

Az Óvoda Szakmai Protokollja

A 326/2012 Korm. rendelet a pedagógus életpálya modellről

A 363/2012 Korm rendelet az Országos Óvodai Alapprogramról

137/2018 (VII.25) KOrM rendelet az ONAPról szóló 363/2012 (XII.17) Korm. rendelet módosításáról

Dr. Hegyi Ildikó: Fejlődési lépcsőfokok óvodáskorban. Okker Oktatási Kiadó, 1998.

Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Komplex prevenció óvodai program (Kudarccal az iskolában). Volán Humán Oktatási és Szolgáltató Rt. 1999.

Forrai Katalin: Ének-zene az óvodában. Zeneműkiadó, Budapest 1977.

Zilahi Józsefné: Óvodai nevelés játékkal, mesével. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest 1996.

Kerezsi Andrásné (közoktatási szakértő, óvodavezető) - Feketéné Csermely Éva (közoktatási szakértő): Gyakorlati útmutató az óvodai pedagógiai program felülvizsgálatához. Modinfo Kft. 2004.

Segédanyag a helyi nevelési program elkészítéséhez. Budapest, XVIII. Kerület, 2004.

Segédanyag a helyi programunk átdolgozásához, módosított alapprogram szerint.

Kézikönyv a sajátos nevelési igényről és az integrációról

Legimitációs záradék

Az Pedagógiai Programját készítette: Az óvoda nevelőtestülete

Dátum:

intézményvezető aláírása

Az óvodában működő szülői szervezet a pedagógiai programban foglaltakkal kapcsolatosan – jogszabályban meghatározott jogaival élve – véleményt alkotott.

(jegyzőkönyv mellékelve)

Dátum:

szülői szervezet elnökének aláírása

Az óvoda nevelőtestülete a módosított pedagógiai programot elfogadta. (jegyzőkönyv mellékelve)

Dátum:

a nevelőtestület nevében

A Budapest Főváros Önkormányzata a Cseppkő Óvoda Pedagógiai Programjában foglaltakkal egyetért.

Dátum:

a fenntartó önkormányzat nevében

Érvényességi rendelkezés

A Pedagógiai Program 2020. október 1-jétől, módosításig.

A program módosításának lehetséges indokai:

Törvények, rendeletmódosítások
A fenntartó igényeinek változása.
A szülők igényeinek változása.
A nevelőtestület javaslata.

A módosítás döntés-előkészítő szervei:

Nevelőtestület.
A szülői közösség képviselői.

A program módosításának előírásai.

Az előterjesztés módja -
írásbeli előterjesztés:
- az intézet vezetőségének, illetve -
a nevelőtestületnek.

A módosítás feltételei:

80%-os szülői egyetértés.

A nevelőtestület 2/3-os többségi szavazata.

A fenntartó jóváhagyása.

A módosítással foglalkozó nevelőtestületi gyűlést az intézetvezető hívja össze. Kezdeményezheti az intézetvezetőnél a nevelőtestület, a szülői közösség, a fenntartó képviselője.